

www.biril.no

BIRI! VISA RIK! VISA

ÅRGANG 52 · NUMMER 2 – 2023 · UTGITT AV BIRI IDRETTSLAG

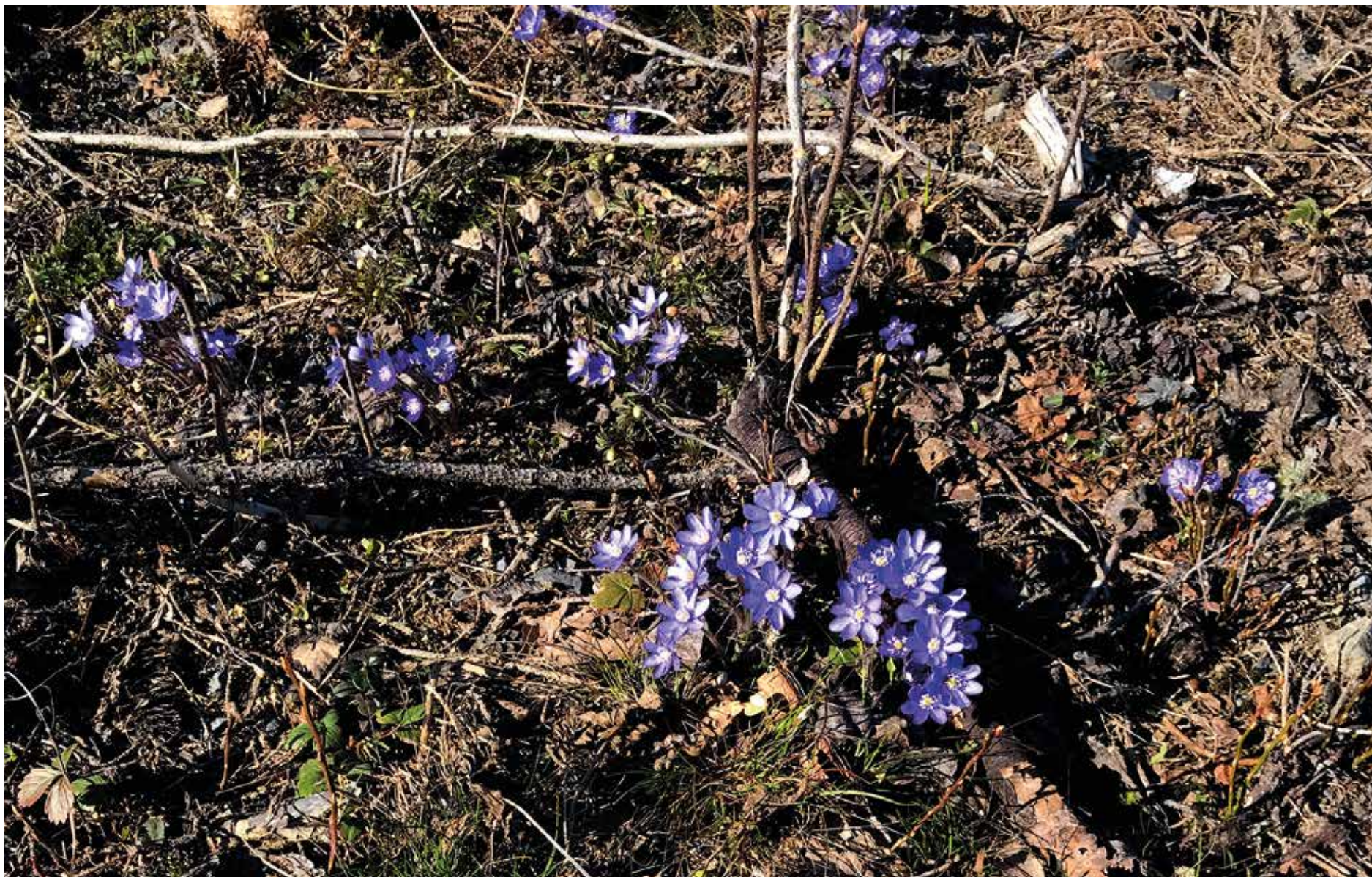

Foto: Trond Ødegården

Ved Melby

- Biri BU er i framgang
- Om lågåsild og not
- Skigruppa delte ut premier
- Syvers hjørne
- Torvilds arkiver
- Damenes aften på herredshuset
- Torfinn Austad nytt æresmedlem
- Rehabilitering av kirka

Vi STØTTER BARNE- OG UNGDOMSARBEIDET i BIRI IL

Eidsiva.

Totens
Sparebank

syljuåsen

Biri + Redalen = sant

BIRI: – Nå er det endelig bekreftet, Biri og Redalen på seniornivå blir en fotballklubb, sier Morten Strandengen, leder i Biri IL fotball. Hvem skulle tro at to erkerivaler ville komme så langt i samarbeidets ånd?

Tekst og foto: Tore Feiring

Svaret kom i midten av mars fra Norges Fotballforbund/ NFF Indre Østland: – Da bekreftes det herved at søknaden som samarbeidende klubber/lag i seniorklassene Herrer i sesongene 2023 til og med 2025 nå er innvilget!

Dette betyr at alle lagsnavn i seniorklassene nå har blitt endret i FIKS:
1: At alle lag i seniorfotballen, menn, påmeldt av Redalen IL, vil nå hete Redalen/Biri.
2: At alle lag i seniorfotballen, menn, påmeldt av Biri IL, vil nå hete Biri/Redalen.

– Det har vært en lang prosess, sier Strandengen, – vi startet så smått med det for et par år siden, i høst hadde det hele modnet såpass at vi gikk videre med det både innad i klubbene og mot fotballforbundet. Spillerne er med på det, administrasjonen i klubbene og nå sist, Norges Fotballforbund, hvor dette har blitt drøftet på høyeste nivå.

Framtid sammen
Bakgrunnen er, så langt Biriavisa erfarer, at både Biri og Redalen har skjont at spillergrunnlaget hos hver enkelt klubb er, mildt sagt, noe tynt på seniornivå. – Også på junior- og guttenivå er det litt for lite spillere i Biri, innrømmer Strandengen, – og Redalen har ikke lag i de aldersbestemte klassene i det hele tatt. Da er det viktig at vi ser på framtiden i sammen, mener han. Sammenslåingen på seniornivå er så langt godkjent fram til 2025. – Så får vi se hva som skjer deretter, sier Strandengen, – kanskje vi blir en klubb, kanskje ikke.

Fotball i bygdene
Det vi vet, er at i sammen har vi to fantastiske anlegg, noen kamper vil foregå i Biri, noen i Redalen, trening også. Redalen er allerede en divisjon over Biri, derfor er det naturlig at det meldes på et lag i hver divisjon. Femtdivisjonslaget vil hete Redalen/Biri, og andrelaget i sjettede divisjon vil hete Biri/Redalen. Lagene vil da spille i sine respektive, gamle farger. Hva som skjer hvis begge lagene havner i samme divisjon, vil ikke Strandengen si for mye om. – Men vi har vel en plan B, smiler han lurt. – det viktigste er likevel ikke hvem som er høyest i systemet, det viktigste er at begge bygdene har noe å tilby, ikke minst innen seniorfotballen, avslutter Morten Strandengen.

biri.no

Husk at du nå får nærmest daglige nyheter fra Biri på biri.no! Ta deg en tur innom der for å lese nærmere om saker og ting som skjer i bygda.

For seniorer i Biri

Trimtilbud for seniorer i bygda.

Sted: Biri Flerbrukshall

Mandager klokka 10.00 møtes
Mandagstrimmen til en times, frisk
og god treningsstart på uka.

Hovedsaklig har det vært damer som benytter seg av dette tilbudet, men den siste tida har heldigvis også flere karer gitt seg med.

Torsdager klokka 11.00 er det Bowls.

Deltagerne deles opp i flere lag og spiller bowls (kulespill) i et par timers tid.

Kaffepause og biteti midt i økta!

Dette er et populært tiltak, men det er plass til flere!

Velkommen!

Biriavisa nr. 3, 2023

Neste nummer av Biriavisa kommer ut 5. juni.

Husk å sende oss artikler på e-post til: oyvindh@hdo.no (Øyvind K. Hårstad)

Annonser: stranten@start.no (Kjell Heimdal)

Materiellfrist er tirsdag 30. mai 2023.

ADRESSELISTE - BIRI IL

LEDER
Magnar LINNERUD
Vismundvegen 25, 2836 Biri
611 85 600 | 970 29 575 | ml@linneruden.no

NESTLEDER
Monica EIKREHAGEN
Elverhøylokk 16, 2836 Biri
997 89 844 | monica@nonstopdogwear.com

KASSERER
Henrik Jan TEN BOLSCHER
Øverbygdsvegen 560, 2836 Biri
952 70 098 | storlon@online.no

SEKRETER
Torfinn AUSTAD
Austadroa 53, 2836 Biri
996 41 089 | toaustad@live.no

STYREMEDELMER
Espen GUTUBAKKEN HAUG
Diskosvegen 33, 2836 Biri
996 40 864 | Es-engha@online.no

Kjersti SØNSTEBY
Birstrandvegen 245, 2837 Birstrand
917 23 492 | kjersti.sonsteb@gmail.com

Nils OPSAHL
Sprintvegen 5, 2836 Biri
415 53 745 | nils.opsahl@gmail.com

UNGDOMSREPRESENTANT
Magnus SAND
Øverbygdsvegen 640, 2836 Biri
958 34 818 | magnussand05@outlook.com

VARAREPRESENTANTER
Katrine SMESTAD SVARTBEKK
Klomsteinrovegen 368, 2836 Biri
941 63 642 | katrine_sva@yahoo.no

Ole Håvard SKOGLI
Maratonvegen 7, 2836 Biri
950 82 402 | ole.havard.skogli@ototen.no

WEBANSVARLIG
KOMPLETTWEB
Jan Robert BERGH
920 36 574 | post@biril.no

GRUPPELEDERE

FOTBALL
Morten STRANDENG
970 44 100 | morten@strandengen.no

SKI OG SYKKEL
Øyvind SØRUM
970 35 497 | oyvind.sorum87@gmail.com

HÅNDBALL
Jan Tore TELNES
915 64 905 | jantore@telnes.no

GYM OG TURN
Therese KLEIVEN LUNN
997 61 075 | therese_lunn@hotmail.com

DUGNADSGRUPPER

TORSDAGSKLUBBEN
Bjørn FEIRING
917 33 774 | bj.feiring@gmail.com

TORSDAGSKLUBBENS DAMEAVDELING
Irene KALRASTEN
900 85 754 | ikalrasten@gmail.com

STORDUGNADEN
Magnar LINNERUD
970 29 575 | ml@linneruden.no

UTLEIE BIRI FLERBRUKSHALL
Merete JOSTAD
412 09 447 | hallen@biril.no

UTLEIE KLUBBHUS, MYRVANG OG BIRI HERREDSHUS
VAKTMESTER
Trond ØDEGÅRDEN
906 29 836 | vaktmester@biril.no

VAKTMESTER
Nils Kristian BROSTUEN
991 51 024 | nkr-br@online.no

Avisa deles ut til alle husstander i Biri.

LÅGÅSILDFISKE: Notdraing i Mjøsa, 1948. (Foto: Mittet & co., Nasjonalbiblioteket).

Fiskeri

Biri har Vismundelva og noen småelver hvor det er fisk. Av vann er det foruten Mjøsa bare det vesle Klundbytjern ca. 5 da stort. Snertingdal har Stokkelva med flere bielver, Ringsjøen og dessuten omtrent 20 mindre sjøer og tjern. Av matnyttig fisk er det ørret og abbor. I Mjøsa er dessuten gjedde, sik og lagesild. Fisket er nå ubetydelig og kan neppe betegnes som noen næring, men i eldre tider må det ha vært annerledes.

I matrikkelen fra 1669 er fiskeretten regnet for en herlighet som økte gardens verdi. Garder som hadde fiske i Mjøsa, var Sigstad, Svennes, Sem, Skonnord, Paradis, Roli, Enge, Lie, Bøvre, Roterud, Huskelhus, Melum, Gryte, Bjørnstad og Skulhus. I Ringsjø hadde Berg, Hov, Næss, Rud, Klette, Grøterud, Kirkerud og Fåreng fiske – og i Svarka, Sangen og andre småvann var det Hasli, Ekeren, Ålset, Lunden, Ambjør, Ringsrud, Bakke og Sveen.

I matrikkelen for 1723 nevnes fiske bare for gardene Hasli og Hov i Snertingdal, og Sigstad, Melby, Skomsrud, Skulhus, Lie, Svennes og Paradis i Biri.

Eldre folk vet å berette om en mye større fiskerikdom i elver og sjøer før i tida. I Ringsjøen, hvor det nå bare er litt småfisk, kunne de ta bømtevis med til dels grov fisk på garn om høsten. Overalt i elver og bekker kunne en få bra med fisk på meiting og enda mer med ljustriing, når fisken gikk opp i elva for å gyte. De beste fiskevann har antagelig Svarkvatna vært. Her finnes ennå ganske stor og pen ørret. Også flere småvann har ikke så rent lite fisk igjen.

Fra Biri - Snertingdal Bygdebok, Bind I (utdrag fra sidene 308-309). (Utgitt i 1951).

Abonnér på Biriavisa

For utflyttede biringer og eventuelt andre interesserte tilbyr vi utsendelse av Biriavisa. Avisa kommer ut fem ganger i året. Send postadressen din til:

post@biril.no eller **Biri IL, PB 49, N-2832 Biri**

Pris kr 250,- for 5 utgaver. Innbetaling på konto: **2050.26.84826** (Biriavisa)

For nærmere informasjon ta kontakt med:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

BIRIAVISA · NUMMER 2 · APRIL/MAI 2023 · UTGITT AV BIRI IDRETTLAG
REDAKTØR Øyvind K. HÅRSTAD · **E-post BIRIAVISA:** post@biril.no / www.biril.no
ANNONSEALG Kjell HEIMDAL DESIGN & PRODUKSJON Trond ØDEGÅRDEN
TRYKK AMEDIA TRYKK & DISTRIBUSJON, INNLANDET (Biri)

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

LANDSSTEVNE: Fra landsstevnet 2022; fra venstre, Marthe Hegge, Karen Flaa, Maria Gullord og Gina Marte Kalrasten.

SAU: Tevlingsdag på Myrvang med eksteriørbedømming av sau.

FÅ NYE VENNER: Biri BU er et godt sted å få nye venner. – Vi er veldig sosiale, sier Hanna Mehlum, Amund Karlstad og Gina Marte Kalrasten, – og håper vi kan bli fler enn de 91 medlemmene vi er idag.

Biri Bygdeungdomslag i framgang

TØRE FEIRING
TEKST OG FOTO

Biri Bygdeungdomslag (Biri BU) lå i mange år nede som organisasjon. Noen ildsjeler ville for tre-fire år siden starte opp igjen, men så kom pandemien og satte en midlertidig stopp for planene. Men i 2021 var biringene klare, og ble også kåret til årets lokallag i organisasjonen.

Leder er Amund Karlstad, og biri.no/Biriavisa møtte ham sammen med Gina Marte Kalrasten og Hannah Mehlum, begge to aktive i Biri BU sitt styre. – Nå er vi hele 91 medlemmer i Biri BU, sier de. – og et av de største lokallagene i Oppland, som også er det største fylkeslaget i Norges Bygdeungdomslag. Vi blir forklart at Biri BU har til formål å fremme bygdeungdommens og bygdenes interesser. – I det ligger det å utvikle og ivareta næringsgrunnlag, bosetting og kulturen i bygde-Norge, påpeker Amund Karlstad.

Tar vare på de yngste
– Vi har mange tradisjonelle aktiviteter, sier ungdommene, – og en mengde tevlinger som traktorkjøring, bruk av motorsag, eksteriørbedømming av ku og hest, redskap og trygghet og ikke minst swingdans. Veldig mye swingdans, ler de. – Her er jenter og gutter like ivrige, vi legger ikke skjul på at det blir en del festing og mye dans når vi møtes, innrømmer de. Men er snare til å understreke at alt foregår i trygge former og at de yngste blir sett etter og tatt vare på.

BIRI: Norges Bygdeungdomslag er litt kjerring mot strømmen. At flere fylker har slått seg sammen, bryr man seg ikke om, fylkeslagene følger fortsatt de gamle fylkesgrensene. Derfor er blant annet Oppland og Hedmark fortsatt to forskjellige fylkeslag. Uansett så har ungdommene det moro i sammen med en mengde tevlinger og treff.

– Egentlig er vi veldig strenge der, både når vi møtes på lokale tevlinger, på fylkesbasis eller på landsstevne. Tevlingene og det sosiale er alltid i fokus, så er det gjerne premieutdeling, bankett og fest etterpå, sier Hannah Mehlum, som 27. april hadde et lokalt treff hjemme hos seg. – Vi møtes også for eksempel til bowlingkvelder med pizza og brus, og det kan fort komme folk fra hele Oppland og nabofylkene også for den del.

Vil ha med flere unge
Gina Marte Kalrasten er sikker: – Bygdeungdomslaget er et godt sted å få nye venner, aldri har jeg fått så mange venner før, sier hun, – venner fra hele landet og i mange forskjellige aldre.

Det er gjerne ungdom og unge voksne som er med i BU, fra 16 til 30 år. – Men det finnes eldre veteraner som også er med, blir vi fortalt, – da gjerne som gode hjelpere ved tevlinger eller stevner. – Bygdeungdomslaget er landets største ekteskapsbyrå og landets største vennegjeng, reklamerer hun videre og vil gjerne ha med flere Biri-ungdommer. – Og stranding og redølinger også, skyter Karlstad inn. Han er fra Biristrand og er ikke riktig klar for å kalle seg biring enda. – Je er stranding, je, understreker han mens jentene himler med øynene. – Det er bare å kontakte oss eller møte opp på et treff eller tevlign hvis dere er nysgjerrige på hva vi driver med, fortsetter Karlstad, – dere vil garantert få det moro og veldig

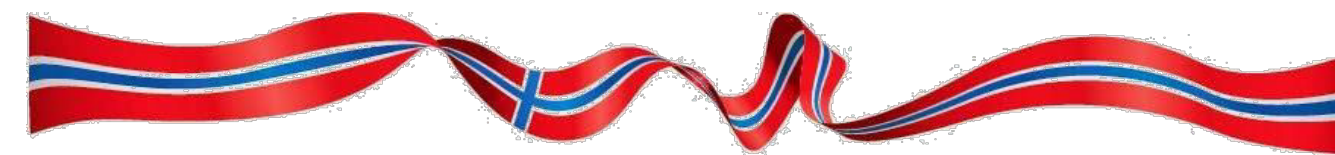
sosialt. Alle er velkomne, noen av medlemmene våre kommer fra en gard, mange ikke.

Landsstevne
Det er mange treff og tevlinger rundt i fylkene og i lokallagene, – man kan nesten være med på noe hver eneste uke, sier de tre representantene for Biri BU. – Vi har jo over 150 forskjellige tevlingsaktiviteter vi kan velge mellom.

De største happeningene er likevel sommerstevnet som er i fylkesregi, og landsstevnet på nasjonalt nivå. – I år vil sommerstevnet være på Stav på Tretten, det er der man kvalifiserer seg til å være med å tevle på landsstevnet. Vi vet ikke enda hvor sistnevnte stevne skal være, sier Mehlum, – men vi gleder oss stort. Hun forteller også at Oppland BU i fjor vant prisen for beste telt og utstilling. – Det er viktig å ha det pent og ryddig rundt seg og være blid og imøtekommende når juryen kommer innom, sier hun og håper at de klarer å gjenta bedriften.

17-MAITOG I BIRI: Fra toget gjennom Biri under feiringen i 2016. (Foto: Trond Ødegården).

17. mai 2023 – Program for dagen

07:30: Flaggheising på Herredshuset og Biri Omsorgssenter. Biristrand musikkforening spiller under flaggheisingen på omsorgssenteret.

09:15: Kransenedleggelse ved Biri kirke

10:00: Gudstjeneste i Biri kirke

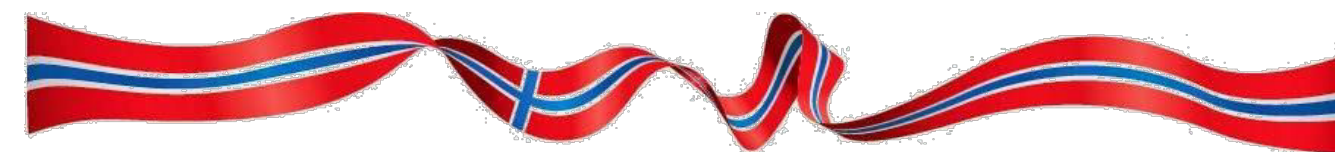
11:30: 17.mai-toget går fra Biri omsorgssenter, gjennom sentrum og ender opp på Skrinnhagen skole.

12:30-15:00: Underholdning, leker, kiosksalg og loddsalg på Skrinnhagen skole.

Is-salg i sentrum: Det vil bli anledning til å kjøpe is i sentrum i tidsperioden 11.30-12.30. Is-kiosken blir satt opp ved Malemesterne/Biri dyreklinikk.

Kiosk/loddsalg på Skrinnhagen skole: Det vil bli anledning til å kjøpe pølser, is, brus og kaker, samt lodd på Skrinnhagen skole. Det er flotte gevinster å vinne på loddsalget.

Vel møtt til en strålende 17.mai-feiring i Biri!

VINTERDUGNAD: En dugnadsgjeng i Biri IL har med denne snøskuteren sørget for å holde skiløypene rundt Gråsteinsmyra åpne de gangene kommunen har hatt problemer.

SPORKALL: Slik ser den nykjøpte sporkallen ut.

Skiløpere med stor giverglede

TØRE FEIRING
TEKST OG FOTO

– Løypene som kjøres strekker seg fra Suren i Biri Øverbygd og til vegen mellom Torpa og Vingrom, med avstikkere både til Brattbergsetra og Dempa. Skuterkjøringen utføres av en dugnads-gjeng tilknyttet til Biri IL som har en avtale med Gjøvik kommune om å bistå ved behov utover det kommunen selv dekker med sin løypemaskin.

– På slutten av denne sesongen begynte dugnads-gjengen å snakke om at man trenger en ny sporkall som var noe breiere, slik at også ble tråkket til for skistavene, sier Martin Sveum som er ansvarlig for dugnadsgjengen. – I den forbindelse opprettet

BIRI: I løpet av de siste vintrene har mange skiløpere lagt merke til at når kommunen ikke har kunnet kjøre løyper på Gråsteinsmyra med sin løypemaskin, så har det blitt kjørt med snøskuter og sporkall.

jeg en Spleis i et forsøk på å få dekket kostnadene for en ny ønsket sporkall.

Spleisen ble markedsført på Facebookgrupper for de som har hytte på Brattbergsetra og de som benytter løypenettet i området. – Allerede første døgnet som Spleisen var operativ, så kom det inn nesten halvparten av beløpet som var målet. – Målet var satt til 20.000 kroner, slik at vi også fikk litt som kunne benyttes på vedlikehold og drivstoff til skuterene, sier Sveum fornøyd. – Spleisen er nå avsluttet, i løpet av 14 dager ga 54 givere 20.000 kroner inn til konto for bruk på

løypekjøring på Gråsteinsmyra. Pengene er nå på vei inn til Biri IL, for sporkallene er mottatt. – Men dessverre ikke testet, da vi fikk startproblemer med skuterene i påsken, sier Sveum videre.

– Biri IL ved dugnadsgjengen vil med dette rette en stor takk til alle givene som gjør det mulig og få enda bedre løyper med skuter neste år. Dugnads-gjengen gleder seg til å ta fatt på neste sesong, og vi skal ha skuterene på service så den er klar også, avslutter Martin Sveum.

STRÅLENDE FORNØYDE PREMIEVINNERE: Denne gjengen som mottok pokalene sine på herredshuset er ivrige unge skiløpere født fra 2016 til 2020.

Sesongavslutning for skigruppa

TROND ØDEGÅRDEN
TEKST OG FOTO

Denne vinteren har det blitt arrangert ni klubbrenn i Biri. Totalt har det vært rundt 50 stykker som har deltatt i ett eller flere renn, og 30 av disse igjen har altså gjort seg fortjent til premien som de mottok under utdelingen på herredshuset.

Utdeling
Det er nytt styre i Biri IL Ski nå og Øyvind Sørum har tatt over som leder for skigruppa. Han ledet utdelingen under seansen torsdag, der alle i tur og orden ble ropt opp – og til velfortjent applaus mottok den fine premien sin. Noen synes nok at det ble litt vel skummelt å skulle komme fram for og ta imot premien alene, men da trådte sjølsagt både pappaer og mammaer til, slik at alle prisene nådde fram dit de skulle.

Skilek og sprell
Lørdag den 25. mars ble det arrangert en dag med «Skisprell» på Myrvang. – Til tross for at været kanskje ikke spilte helt på lag akkurat denne dagen hadde oppslutningen vært bra, kunne Eli Kjendseth fortelle. – Det gjorde tydeligvis ingenting at det var litt surt i været, for rundt 35 deltakere hadde møtt opp denne lørdagen seint i mars – til lek og moro med ulike skiaktiviteter der oppe, med åpen kiosk og premiering til slutt. Det vellykkede initiativet vil bli fulgt opp kommende sesong, lover Kjendseth, slik at flere også vil få muligheten til å være med.

Skipause
Akkurat nå blir det en sommerpause fra skileik og langrenn for Biris unge talenter. Men, om en skal dømme ut fra aktivitetsnivået på gjengen som fylte det tidligere kommunehuset i Biri med liv denne torsdagsettermiddagen, så finner de nok på noe i tida fram til neste skisesong for å få utløp for energien sin.

Biri: Torsdag 13. april var det sesongavslutning og utdeling av premier til de aller ivrigste skiløperne som har deltatt på klubbrenn denne vinteren. Sammen med sine foresatte og andre supportere inntok de storsalen på Biri Herredshus for å motta bevis på innsatsen sin i skiløypa på Myrvang.

PREMIER ETTERPÅ: Disse tre hadde ikke anledning til å være med på herredshuset. De var på en bursdagsfeiring og fikk premiene sine etterpå. (Foto: Eli Kjendseth.)

Redalen/Snertingdal/Biri J15: Foran fra venstre: Ingrid Nordseth, Andrea Stoycheva, Alma Ulvesveen, Ingeborg Mathisen, Agnes Onsrud Jensen og Tomine Prøven. Bak fra venstre: Eva-Marie Bøli Martila, Hannah Osmark, Eir Helene Kjelsberg, Mina Haugen, Jenny Flaa, Vilde Nettum og Andrine Nordhagen. Trener er Knut Arild Nordhagen.

Samarbeidslag for jenter 15

ATLE ONSRUD JENSEN
TEKST OG FOTO

Tok et lagbilde i kveld av J15, som er et samarbeidslag mellom Redalen, Biri og Snertingdal. Dette er positive jenter som er blitt en sammensveiset gjeng. Det er også noen flere på dette laget som ikke var på tilstede på den dagens trening.

MOSJON MED HUMØR: De trives sammen, mosjonistene som er med på Trim 65+. – Men vi har plass til mange fler, gubber også, sier de.

Trim for godt voksne

TØRE FEIRING
TEKST OG FOTO

BIRI: – Her er det plass til mange flere voksne over 60 år, både menn og damer, sier et titalls damer som bruker en time hver mandag formiddag i Biri flerbrukshall. De benytter seg av tilbudet Trim 65+.

–Vi løper og hopper, fortsetter damene, – dette trimtilbudet passer for alle voksne, mange med litt skavanker her og der, smiler de. Og skryter av å ha avansert fra lavgir til et mer moderat tempo. – Men her kan du komme som du er, tempo og utførelse tilpasses hver enkelt, det er lov å ta seg en pause også, blir det understreket. På det meste er de nå nesten 20 mosjonister, men de ønsker seg flere, – og særlig gubbene burde komme og bli med på dette, sier de før de fortsetter øvelsene.

Trim 65+
Tilbudet er kommunalt, og det er sykepleier Siv Lykken som er ansvarlig for at Trim 65+ går

sin gang. – Programmet har fokus på generell bevegighetstrening etter musikk og instruksjon, forklarer hun. – Det er lagt inn styrke- og balanseøvelser og fleksibilitet, med tanke på intensiteten i treningen. Man kan for eksempel gå i stedet for å løpe i utholdenhetstoppene. Trimmen avsluttes med uttøyning og avspenning.

– Tilbudet passer både for de som kan gjøre øvelser i stående uten støtte, og de som trenger litt støtte, sier Lykken, – alle har en stol de kan hvile på eller støtte seg til. Hun mener de har plass til mange, mange flere, – flerbrukshallen er jo stor, sier hun, – Vi har et lignende tilbud i Gjøvik, og der er det over 50 godt voksne mosjonister som deltar.

Lavterskel
Hun mener videre at dette er et godt lavterskeltilbud for voksne biringer, det eneste man trenger å ha med seg er bevegelige og romslige klær, inne-sko og drikkeflaske. Så er de første 2-3 treningene gratis, så betaler man hvert halvår en liten avgift på 350 kroner. – Vi møtes hver mandag klokka 10.00 og driver på en times tid, sier Lykken. – Dessuten følger vi skoleruta, så når det er skoleferier tar vi også fri, noe som vil si at vi driver på til litt uti juni før det er på'n igjen i midten av august, avslutter sykepleier Siv Lykken.

Har du skrevet en artikkel du synes vi bør ha med i Biriavisa, eller ønsker du å annonsere i det neste nummeret?

Da er du mer enn velkommen til å ta kontakt med Øyvind eller Kjell!

Tekst og bilder sendes:
Øyvind Hårstad | oyvindh@hdo.no | Mobil: 990 20 523

Annonser:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

DEKKHOTELL

DEKK

• VASKEHALL M/SKUM

TLF 913 09 595

BIRIVEGEN 69
BIRIDekkHOGutleie@gmail.com

UTLEIE:

- MINIGRAVER 1,9 TONN
- LETTSTILLAS
- VIBROPLATE
- PIGGEMASKIN
- GIPSHEIS
- FESTOOL SLIPEMASKIN M/STOVSTUGER

Biri a-lag, 1978: Stående fra venstre: Jan Tømte, Kjell Bechmann-Pedersen, Steinar Bekkelund, Egil Ramsrud, Ole Mauritz Smeby, Torfinn Austad, Ståle Moen, Aage Sveen, Johnny Kingswick, Arne Strøm og Ståle Dahl. Sittende foran, fra venstre: Kjell Øverjordet, Odd Dagfinrud, Nils Onsrud, Terje Tømte, Aage Werner Øverstad og Wiggo Englund.

Mandag 11. oktober 1971

**Biri tok kretsme-
skapet i 6. divisjon**

Biri sikret seg kretsme-
skapet i 6. divisjon søndag ved å
slå Furnes 3-0 på hjemmebane.
Biri måtte vinne med minst 2 mål
for å bli mestre, og det greide

guttene etter fin innsats og til dels
bra spill.
1. omgang Apnet med hardt
tempo, og Furnes hadde de beste
og fleste angrepene i kampen,
men Biri klarte å tåle seg et
overraskende på midtbanen, og
gjørte en god jobb. Framme i
løperrekke ble foret med fine
baller.
Etter 20 min. var det klart for 1-
0. En fin kombinasjon Aage Sveen -
Hans Brøstuen resulterte i mål og
stor glede hos biri-guttene. Fur-
nes satset nå for fullt for å ut-
ligne, men både forsvaret og kee-
per hos hjemmelaget ryddet fint
opp.
Et fatalt tilbakespill i Biri-for-
svaret hadde nær gitt utligning,
men keeper fikk avverget i siste
sekund.
1.2. omgang satset Biri det de
hadde igjen av krefter og innsats,
og etter 20 min. dundret Martin
Landgraff inn ballen fra 20-25 m-
eter. Bare noen få minutter se-
nere var det Aage Sveen sin tur til
å legge på til 3-0. Hjemmelaget
trakk etter dette i forsvaret og med
litt hell klarte de å ri det sterke

Biris kretsme-
stre: Odd Bjørn
Lunn, Helge Ramsrud, Torbjørn
Dahl, Viktor Lilleengen, Odd
Dagfinrud, Martin Landgraff,
Hans Brøstuen, Torfinn Austad,
Helge Hagen, Aage Sveen, Magne
Sæther, Rune Tømte, Jan Tømte.
Oppmannen Edgar Dagfinrud og
formannen Kjell Landstein.
Magne Fangen var ikke tilstede
da bildet ble tatt.
Furnespresset som da fulgte av.
Hos Furnes virket forsvaret
noe usikkert ved flere anled-
ninger, mens midtbanespillerne
gjorde en god jobb. Framme i
løperrekke var det for tynt. Knut
Stensrud var den som spilte best,
men han fikk for lite hjelp. På
hjemmelaget kjempet alle godt.
Biris og banens beste var Odd
Dagfinrud, Arne Gonstad,
Reimsvoll, domte stort sett bra.

KRETSMESTER 1971: Torfinn var med da Biri ble kretsmeistere i 6. divisjon i 1971. (Faksimile fra Samhold Velgeren, den 11. oktober 1971).

ANNONSEPRISER I BIRIAVISA

Helside	(1/1):	kr 3.300
Halvside	(1/2):	kr 2.200
Kvartside	(1/4):	kr 1.500 (+ mva på alle)

Bestiller du annonse i alle de 5 utgavene av avisa som kommer ut hvert år, får du 25% rabatt.

Bestill annonser av:
Kjell Heimdal | stranten@start.no | Mobil: 950 67 779

13

FORTJENT: – Ingen har fortjent dette æresmedlemskapet mer enn deg, sa leder i Biri IL, Magnar Linnerud, til nylått æresmedlem Torfinn Austad.

Over to millioner på bok

TORFEN
TEKST OG FOTO

Idrettslaget hadde i 2022 et overskudd på 80.060 kroner, vel 40.000 kroner mindre enn i fjor, likevel har Biri IL over 2 millioner kroner på bok. Litt over 35.000 kroner ble avsatt til ny løype-maskin, og 40.000 kroner til avsetning til anleggs-konto og nesten 5.000 kroner til egenkapital. – Idrettslaget har en sunn og god økonomi, sa Hege Kristin Sand i kontrollkomiteen, – vi erfarer at minskende interesse for noen aktiviteter har ført til mer forpliktende samarbeid med andre idrettslag i nærheten, dette har ført til bedre idrettslige tilbud til befolkningen i bygda. Biri IL drives godt og styret har vår største tillit, konkluderte hun.

Årsmøtet viste også at den nå fem år gamle fler-brukshallen er gjeldfri, – det står bare igjen 30.000 kroner for å nå målet om innsamlede midler, kunne leder Magnar Linnerud fortelle. Linnerud ble også gjenvalgt som leder for idrettslaget, i tillegg som leder for Biri flerbrukshall.

Kontingenten vil også forbli uforandret, med 750 kroner for familier, 500 kroner for voksne. 350 kroner for barn og 300 kroner for den som kun ønsker å være støtte medlem.

Det nye styret ble:
Leder: Magnar Linnerud
Nestleder: Monica Eikrehagen
Sekretær : Torfinn Austad
Kasserer: Hendrik Jan ten Bolscher

BIRI: Femten medlemmer møtte på årsmøtet i Biri II, som ble avholdt søndag 12. mars. Det tyder på at de fleste er fornøyd med idrettslaget sitt. Sånn ser i hvert fall leder Magnar Linnerud på det. Han har styrt et idrettslag med en særdeles sunn økonomi.

Styremedlem: Espen Gutubakken Haug
Styremedlem Kjersti Sønsteby
Styremedlem: Nils Opsahl
Ungdomsrep: Magnus Sand
Varamedlem: Ole Håvard Skogli
Varamedlem: Katrine Smestad Svartbekk
Kontrollkomité : Hege K. Sand og Syver Aasberg
Valgkomité: Ellen Kyrdaalen, Erland Grønstad og Christine Feiring

Torfinn Austad, klubbens 25. æresmedlem
Leder for håndballgruppa blir Jan Tore Telnes, for fotballgruppa Morten Strandengen, for ski og sykkel Øyvind Sørum og for Gym og turn Therese Kleiven Lunn. Øyvind Knutsen Hårstad takket av etter seks år i hovedstyret med særlig ansvar for Biriavisa. Han fikk sine velfortjente blomster som takk for innsatsen.

Så var det tid for et nytt æresmedlem, – det er ikke mange æresmedlemmer i Biri IL, sa Magnar Linnerud, – Torfinn Austad blir nå nr. 25 i denne søre gjengen. Jeg tør likevel si at ingen har vel fortjent den mer. Linnerud ramset opp: Fotball 1965-1971 Spiller på yngres lag, 1 år i Redalen som guttespiller, 1970-1989 Spiller i senior-avdelingen med 323 A-kamper pluss oldboys-kamper. I tillegg har Torfinn spilt et år for Gjøvik Sportsklubb (ca. 12 kamper) og 2 og et halvt år for Vardø (ca. 40 kamper) og også spilt

på Redalen. Han har spilt på alle plasser på banen fra keeper til spiss, bortsett fra høyre back, han har også 26 år som klubbdommer på merittlisten.

På ski har han fire år som aktiv løper på klubb og krets nivå, og har også deltatt tre ganger i Biriåsløpet. Han har bak seg 28 år som trener/ lagleder i fotballavdelinga på alle nivåer fra knøtt til senior, enkelt år med ansvar eller som assistent for flere lag. To år som oppmann på damelaget, ett år som sportslig leder fotball senior, tre år som leder i fotballgruppa, 13 år som sekretær i fotball-gruppa, tre år som materialforvalter i fotballgruppa, og hele 25 år som sekretær i hovedlaget, nå fra 2002, i tillegg til fire år på midten av 1990-tallet.

– I tillegg er Torfinn den første til å melde seg på det som er av dugnader i Biri IL, fortsatte Linnerud, – de senere årene med alle anleggene vi har bygd. Han brukte over en arbeidsuke i sommer på å rydde frisbeegolfbanen for vegetasjon. – Torfinn har vel vært det vi kaller en god arbeidshest for idretts-laget, avsluttet Linnerud.

Et tydelig rørt æresmedlem takket for den æren som ble ham til del, og gledet seg til klubbens hundreårsfeiring i 2025, – tenk at jeg da har vært et aktivt medlem i 60 år, sa Torfinn Austad til slutt.

MR MJØSEN REGNSKAP

Autorisert regnskapsførerselskap

Ditt lokale regnskapskontor!

Vi utfører alle regnskapstjenester
for alle selskapsformer innen
ulike næringsvirksomheter.

Vi kan også jobbe i virksomhetens eget system.

Andreas Ekern 971 16 275

Knut Røkke 456 13 176

Alf Skjelstad 980 59 334

post@mjosenregnskap.no

Kontoradresse: Fautvegen 11, 2836 BIRI

E3 ELITEN ELEKTRO

-DIN ELEKTRIKER PÅ BIRI-

Tlf.: 90 81 80 90

Mail: trond@eliten-elektro.no

Web: www.eliten-elektro.no

EXTRA
EXTRA STORT UTVALG TIL EXTRA LAVE PRISER

VÅRT PRISLØFTE
VI GJØR ALT
for at du skal handle

Extra Biri

ÅPENT: 07-23

EXTRA BIRI
coop.no/extra

Coop Extra Norge extra_norge

TANNLEGENE PÅ BIRI

TANNLEGE ANNE SOLÅS

TANNLEGE HEIDI SÆTERBAKKEN

TANNLEGE FRIDA KVIKNE DOTTERUD

Vi holder til på Herredshuset i Birivegen 97

Telefon: 61 1 85 362

Tannlegene utfører også den offentlige tannhelsetjenesten i Biri.

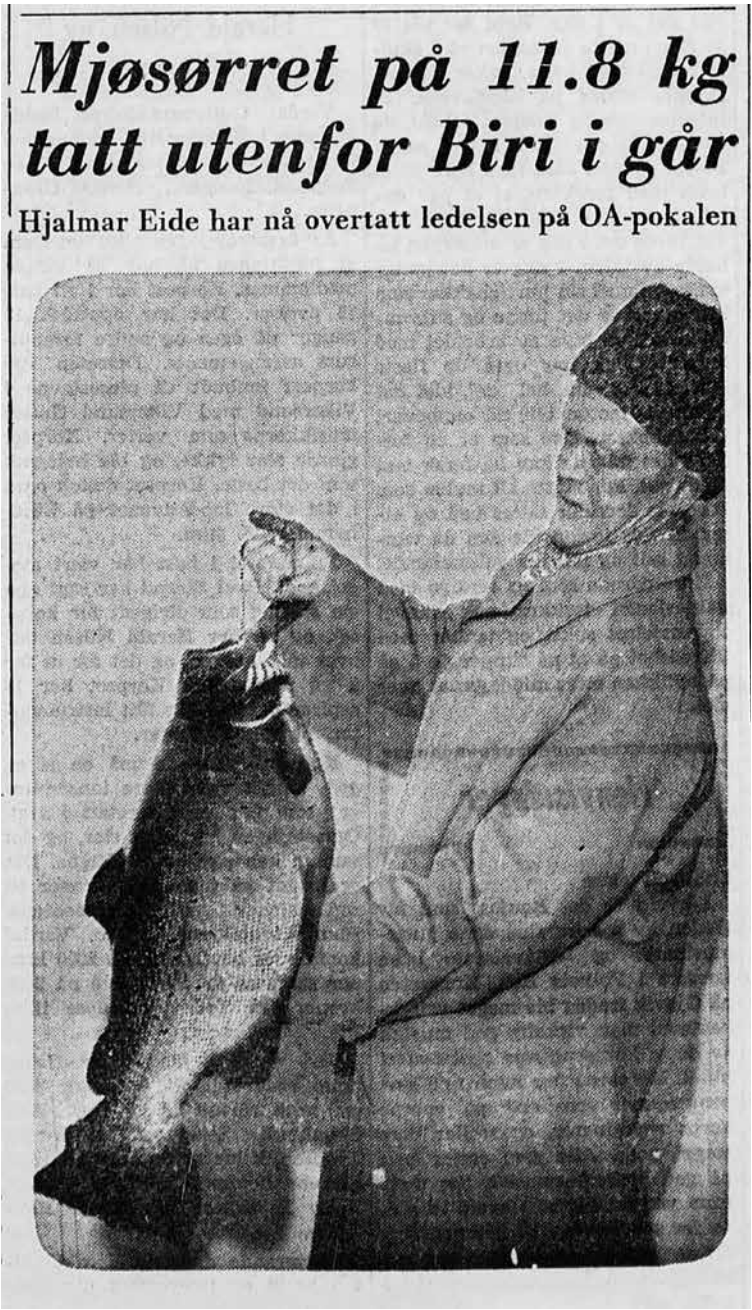
ISEN GIKK: Isen i Vismunda løsnet i år om morgenen fredag den 14. april. Her i elva ved Kalrasten, litt ovenfor E6-brua var det fire høydemeter med sørpe – og noe av dette rant ut mellom tømmerlunnene på Mjøsbruket.

Isen i Vismunda løsnet

SYVER AASBERG
TEKST OG FOTO

VÅRTEGN: Det er vår når isen i stikkrennen glir ut i frisk luft!

ØRRET PÅ 11,8 KILO: Hjalmar Eide med storfisken han brukte 20 minutter på å dra inn (Oppland Arbeiderblad, 20. november 1961).

LÅGÅSILDFISKE: Notdraing i Mjøsa, 1948. (Foto: Mittet & co., Nasjonalbiblioteket).

MJØSFISKER: Henry Bakken i Oppland Arbeiderblad, 11. oktober 1996. (Foto: Ronny Martinsen).

SAMLING PÅ BRYGGA: En interessert gjeng samlet seg ved brygga da klokka nærmet seg 18.00.

I LY FRA SUSET FRA E6-EN: Vi trakk oss nordover, slik at vi fikk det meste av Fremstadodden mellom oss og suset fra bilene på Europavegen.

Om lågåsildfiske – og litt tæll...

TROND ØDEGÅRDEN
TEKST OG FOTO

Onsdag 19. april samlet en liten gjeng fra historie- laget (Biritreff) seg for å høre Roger Dahl prate om lågåsildfisket. Et fiske som har vært en viktig del av fisket i Mjøsa, opp til for ikke så mange årene siden. Roger sjøl startet karrieren på 1960-tallet og fiska da sammen med faren sin, Arne, som fisket med de to fetterne Henry og Erling Bakken ved Fremstadodden.

Fisket av lågåsild i Mjøsa kunne starte rundt den 10. august og vare helt fram til «nota fraus og vart tæla» ute i oktober. Som så mye annet her i livet var lågåsildfisket værvhengig også.

Svein Rise, som er oppvokst i mjøskanten ved Eriksrud, fortalte at Ragnar Strandengen og Petter Hagen var kjente lågåsildfiskere. Disse to karene var de første som Svein kan minnes at drev med denne type mjøsfiske. – Og Henry Bakken var med disse på fisking, sa Svein. I en artikkel om lågåsild- fisket i Oppland Arbeiderblad (oktober 1997) for- talte Bakken sjøl at han startet med lågåsildfiske i 1947 ved Eriksrud, og at han flyttet seg litt sørover til Fremstadodden i 1962.

Ny bil for sildepenger
Roger kunne fortelle at faren hans i 1963 kjøpte seg ny bil, en Fiat 600. Den bilen ble betalt med silde- penger. Denne bilen ble også da sjølsagt benyttet på turer oppover til Torpa og Snertingdal, hvor silda ble solgt til sildeglade torpinger og dæler. – For den som har sett en slik Fiat, så sier det seg sjøl at plassen måtte utnyttas på aller best mulig måte for at det skulle bli plass til særlig mye sild, sa Roger med et smil om munnen.

Biri: Biritreff, historielagets gruppe her i bygda, tok turen til Fremstadodden for å høre litt om lågåsildfisket som har vært viktig for mange i Biri opp gjennom åra.

Under fisket, som altså varte fra rundt midten av august og til det ble for kaldt utpå høsten, så hadde de hele tida fanget fisk stående lagret ute i fjorden i «kummer». Dette var en innretning som kan sammenlignes med mærene som i dag brukes i oppdrettsindustrien. Dermed hadde de hele tida fersk sild til salg gjennom hele fiskesesongen.

Dra not
Den tradisjonelle måten å fiske på var ved å «dra not», men da Roger var med brukte fiskerne en trommel (en anordning der en bokstavelig talt gikk rundt og rundt for å hale inn nota). Dette var ofte en fin startjobb for smågutta, ettersom den foregikk inne på land.

De voksne fiskerne var ute i båter og rodde rundt sildestimen, som «spelte i overflata». – Henry Bakken var god, sier Roger – n'Henry var utrolig god til å oppdage silda, sjøl om det blåste mye. Henry var, som helt sikkert mange biringer fortsatt husker, også postmann i bygda. Dette innebar også at han hadde med seg sild på postruta si og solgte fisk til de som ville kjøpe.

Det hendte også at det kom med en ørret eller to i nota, og sjøl om det etter hvert kom regler om at disse skulle settes ut att, så hendte det nok at de også endte som mat. – Den største ørreten Roger har hørt om som ble tatt på denne måten var på hele 11,3 kilo. Den fisken ble solgt til Strandhotellet.

Snurpenot før i tida
– Snurpenot ble forbudt, men var mye brukt før i tida. Den største fangsten som er registrert fanget

på ett kast med slik redskap er 3.000 kilo, sa Rise. Dette var i 1927 og skjedde i fjorden ved Stor-berg.

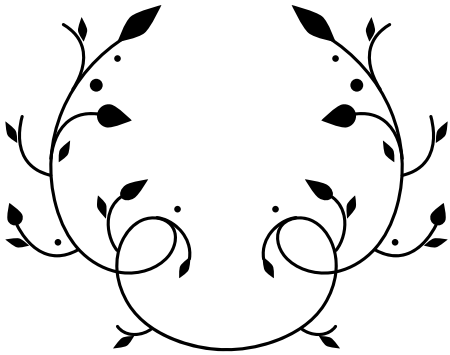
Fiskehistorier
Det kom flere historier denne kvelden nedpå Frem- stadodden, flere involverte Hjalmar Eide, en kjent mjøsfiske fra Biri, som forevrig også var postbud i bygda. Hjalmar tok blant annet den største ørreten i Mjøsa under dreggefisket i 1961, – en rugg på hele 11,8 kilo som «vart tatt mellom Flura og Havik, uttaførr Svennes», den 19. november 1961.

– En annen episode, som Svein Rise bidro med, gjaldt en uheldig lågåsildfiske som hadde falt uti Mjøsa fra båten. Da hadde kara som satt att i båten kasta uti et tau til'n, slik at han måtte henge etter helt til de hadde fått ut nota. Fisket måtte sjølsagt prioriteres!

Avslutningsvis ble det også gått gjennom en rekke kjente – og ikke minst mer ukjente – «varp» langs mjøskanten der lågåsild-fisket har foregått. Her hadde Dag Ørjansen vært i arkivet og bokstavelig talt dykket ned i informasjonen om erstatnings- oppgjøret tidlig på 1970-tallet, da den nye rikse- gen skilte grunneiere fra den direkte tilgangen de hadde hatt til Mjøsa. – Dette stoffet inneholder «mye tall», sa Dag, – og Syver Aasberg mente at det innsamlade materialet kan egne seg som stoff i kommende Birid-blad.

Hvem vet, kanskje kan Biriavisa også dele noe om dette i sine seinere utgaver.

NÅR TIDEN STOPPER OPP
BLIR ØYEBLIKK TIL MINNER

Nettum

- BEGRAVELSESBYRÅ -

ØISTEIN NETTUM
SYNNØVE RUSTAD

T • 61 18 69 40
• Hele døgnet
www.nettum.no

Sentrum Blomster

BiriSnertingdal

* Blomster

* Interiør

* Garn

* Klær

Vi utfører alt av blomsterbinderi, til både sorg og glede!

Vi samarbeider med Nettum begravelsesbyrå.

Biri

Birivegen 79
tlf: 611 85 232

Snertingdal

Snertingdalsvegen 1726
tlf: 611 80 370

FRISKLIV FOR SENIORER: Siv Lykken (til venstre) er sykepleier og Elin-Marie Slåtsveen er ergoterapeut. De står bak Friskliv senior i Gjøvik kommune.

Torsdagsprat med Senior i Gjøvik

TØRE FEIRING
TEKST OG FOTO

GJØVIK: – De fleste av oss skal kanskje leve 20-30 år som pensjonist, så da er det lurt å ta stilling til hvordan man vil ha det. Rett og slett planlegge litt, sier Siv Lykken og Elin-Marie Slåtsveen i Gjøvik kommune.

De er henholdsvis sykepleier og ergoterapeut i Friskliv senior, et tilbud Gjøvik kommune tilbyr sine eldre innbyggere. – Denne våren vil vi invitere seniorer til «Torsdagsprat» i Bylab på rådhuset hvor vi tar opp aktuelle tema for deg over 60, sier de to. Det vil bli tatt opp mange forskjellige temaer, hvilke tilbud finnes for deg i Gjøvik kommune? Hva med boligen din? Innfrir den dine nåværende og fremtidige behov? – Vi vil også være tilstede for en prat både før og etter dagens foredrag.

Friskliv senior
For 11 år siden startet tilbudet Friskliv senior opp i Gjøvik kommune. Noe de to engasjerte damene sto bak. – Vi setter i gang aktiviteter og skaper gode møteplasser for seniorer. Vi tar initiativ, men trekker oss ut etter hvert. Målet er å skape selvstående grupper, sier de to. De samarbeidet ofte med frivillige lag og foreninger. – Det er viktig å ta høyde for at seniorene i kommunen er svært ulike. De fleste yngre eldre ønsker et tilbud som tar utgangspunkt i interesse og identitet, de føler seg ikke hjemme i en skravleggruppe på eldresenteret. Vi har derfor et variert aktivitetstilbud med både curling og tennis, sier damene.

Program for Torsdagspraten nå framover:
4. mai: Kjenn deg trygg med smartklokke, demonstrasjon av to ulike smartklokker.
11. mai: Alle vil bli eldre, men ingen vil bli gamle, med fysioterapeut Odd Magne .
25. mai: Bolig – ditt ansvar, med eiendomsmegler fra Partners.
1. juni: Kom i gang med el-sykkel, demonstrasjon og prøving av el-sykler.
8. juni: Den viktige egentreningen, enkle styrke- og balanseøvelser.

Tidligere har følgende temaer vært på programmet:
23. mars: Bolig – ditt ansvar, med GK Rør
30. mars: Fremtidsfullmakt og arv, med advokater fra Alver.
13. april: Du trengs! Tom Torkehagen forteller hva det gir å være frivillig.
20. april: Hva skjer for seniorer i Gjøvik? Vi gir deg oversikten.
27. april: Bolig – ditt ansvar, en av byens banker kommer.

Torsdagspraten er mellom kl. 10.00–13.00. Foredrag er klokka 11.00–12.00.

Sted: Gjøvik Rådhus, i Bylab'en som er i 1.etasje på Rådhuset (hjørnet mot rutebilstasjonen).

– Dette er et gratis, ingen påmelding, det er bare å komme innom, avslutter Lykken og Slåtsveen, – vi serverer også kaffe og kringle.

BIRI SENTRUM: Skisse over området som omfattes av det kommende arbeidet.

Skifter ut vann og avløp i Biri sentrum

TORVILD SVEEN
TEKST OG FOTO

Biri: Deler av vann- og avløpsnettet i Biri er fra tidlig 1980-tallet, og Gjøvik kommune inviterer nå til anbudskonkurranse for å nytt vann- og avløpsanlegg i sentrum.

Entreprisen omfatter diverse tiltak for å fornye gammelt VA-anlegg i Birivegen. Det ønskes også å øke kapasiteten på VA-nettverk grunnet forventet økt bebyggelse. Fristen for å levere anbud er nå i slutten av april, og målet er å sette i gang arbeidet i juli.

15 millioner kroner
Fra kommunens side er det også et mål å være ferdig før telen setter seg i bakken, det vil si rundt oktober/november.

Det hele har en kostnadsramme på rundt 15 millioner kroner, og gjelder deler av Birivegen og Gunnar Kalrastens vei. Tiltaket er gitt ett-trinns byggetillatelse etter plan- og bygningsloven.

Dette omfatter også asfaltering av parkerings-område, rydding med asfaltering og fornyelse av fortau både på Birivegen og Gunnar Kalrastens veg, samt rydding, såing av gress og beplantning av planter og trær hvor dette er nødvendig.

I beskrivelsen av oppdraget skriver Cowi at anlegget ikke går ut i Birivegen eller Krageberg-vegen, men det blir arbeid inn mot vegen. Anlegget skal gå over parkeringsareal til nærings-eiendom for handel og trafikkavvikling må derfor hensyntas i anleggsperioden.

I konkurransegrunnlaget heter det at følgende hovedaktiviteter skal utføres i prosjektet:
* Gravearbeider
* Setting av kummer og legging av VA-ledninger
* Etablering av grøfter for VA-ledninger

* Håndtering og transport av masser, rør, kummer og annet utstyr
* Trafikkavvikling

Framdrift
I anbudspapirene må de som leverer inn anbudet utarbeide en detaljert fremdriftsplan for gjennomføringsfasen før byggeperioden starter.

– I disse planene skal det settes av tilstrekkelig tid til at sikkerhet, helse og arbeidsmiljø samt byggherrens krav til kvalitet kan ivaretas, heter det i papirene. Det er også foretatt en risikovurdering i forbindelse med arbeidet. Oppsummeringen her viser at det er særskilt å være oppmerksom på at arbeid i grøfter og groper dypere enn 2 meter krever spesielle tiltak knyttet til rømning og graveplan.

Videre skal anleggsområdene sikres med klamrede gjerdet og eventuelt sprengningsarbeid må hensynta stedlige forhold med hensyn på tredjeperson og rystelser. Det er videre forutsatt at anleggsstrafikk skal holde lav hastighet og at det utarbeides og følges en arbeidsvarslingsplan.

Entreprenøren som blir valgt må også lage en riggplan, eventuelt andre planer som viser sikring og avsperring for å ivareta sikkerheten til både trafikanter og arbeidende langs traseen og ved kryssing av Birivegen.

FULLT HUS: God stemning under Redalen Sanitetsforenings Mannekengoppvisning på Biri Herredshus, torsdag 20. april.

I sommer vil mange slå seg løs på klesfronten

EINAR LYNGAR
TEKST OG FOTO

Biri: Det var rene «kvinnesleppet» på Biri torsdag 20. april. Etter to år med pandemi og lite sosial kontakt hungre distriktetes kvinner etter å freshe seg opp foran sommeren. Det var kø for å komme inn på «Damenes aften» og moteshowet, og selv om det ble hentet stoler fra private hus i all hast, måtte mange finne seg i å stå.

Bodil Andreassen fra arrangøren Redalen sanitetsforening har aldri opplevd maken, og ble helt andpusten da hun så den store salen fylle seg opp til trengsel. Før pandemien arrangerte de moteshowet på Våstad i Redalen, og det var første gangen de la sitt arrangement til Biri.

– Vi hadde laget 140 rabattkuponger og trodde det var nok, forteller en storforneymd Grethe Sveen fra Svarstad tekstil i Moelv, som har vist siste mote til biringer og redøler i flere år. – Vi har et stort kunde-grunnlag fra Biri-siden og langt utenfor Moelv, som vet at vi byr på andre klær enn de store kjedene, og er nøye på at det vi selger holder god kvalitet, sier Grethe.

Også butikken Mange ting i Storgata i Gjøvik viste sommerens mote som er fargerik og kanskje litt dristig for noen. Kombinert med sko og smykker går det mot tidenes sommer hva klesmote angår.

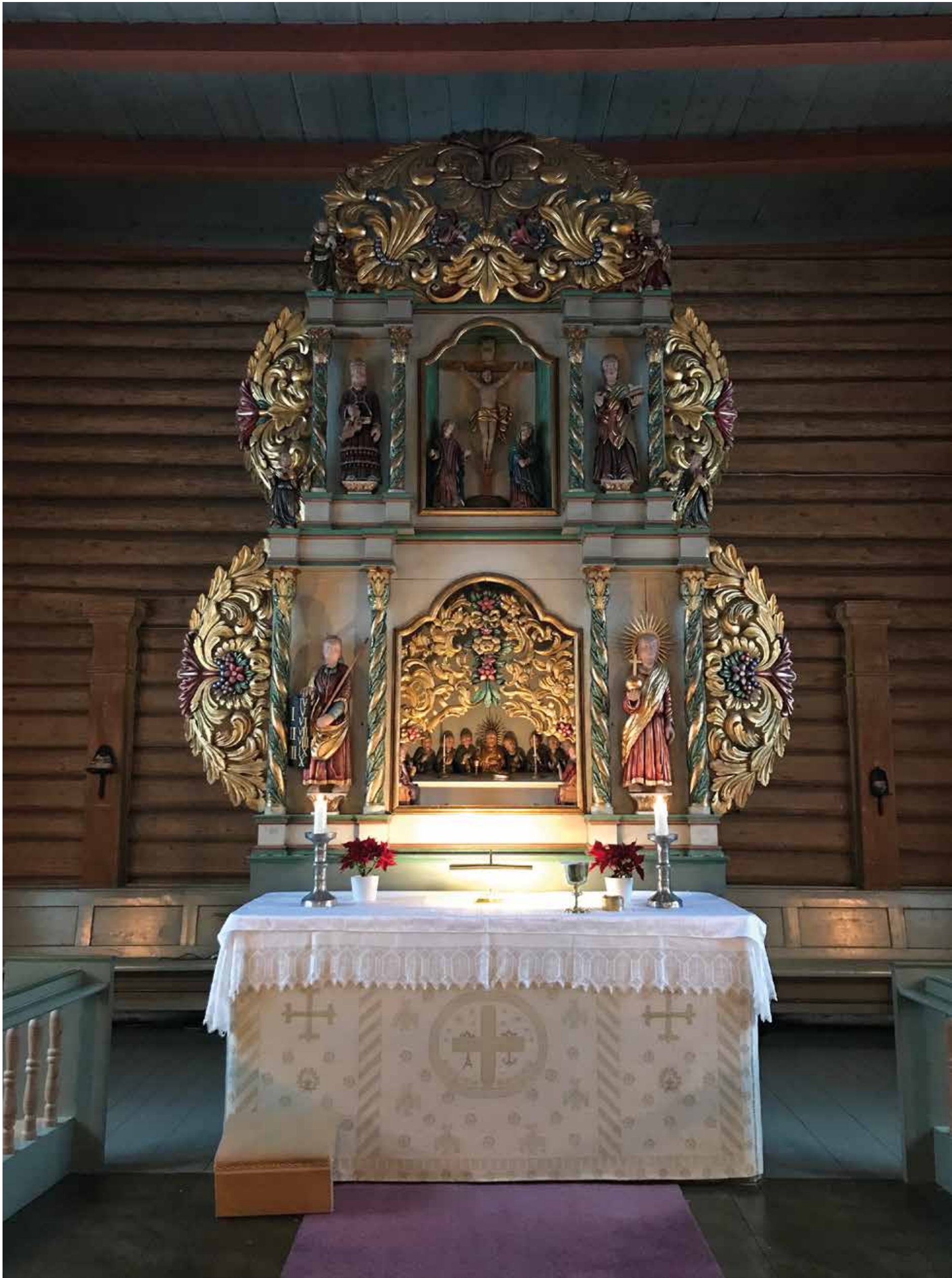
– Alt er lov i år, slo konferansier Anne Sveen fast, og la til at i sommer vil det ikke bare bli mye fargerike klær, men også muligheter til å mikse klær og sko som vi aldri tidligere har gjort. Klær med striper og blonder og mange blomsterrike plagg.

Den dyktige konferansieren var selv kledd i en knallgrønn jakke og mente hun kunne bruke sko i nesten alle farger til et slikt antrekk. Ja, selv rosa sko kunne jeg ha stilt opp i, mente hun.

– Jeg bommet nok litt på makeuven, slo hun derimot fast, etter at Tove Kvernstuen fra Oriflame slo fast at man ikke skulle være like dristig med makeup i ansiktet. Bordet hennes bugnet av skjønnhetsprodukter som skal få vinterbleke kropp og ansikt til å skinne i sommer. Etter å ha jobbet 45 år i bransjen kan hun det meste om makeup, og mange flokket seg rundt bordet for å få gode råd.

– Nå får vi en utfordring til neste år med å finne et stort nok lokale, ler Bodil Andreassen, fra sanitetsforeningen i Redalen, som var storforneymd med oppslutningen. En kombinasjon av de siste dagers sommervær og etter å ha sittet innestengt etter en lang pandemi, var nok en medvirkende årsak til den store oppslutningen, trodde hun.

Starter rehabilitering av Biri kirkes inventar

TORVILD SVEEN
TEKST OG FOTO

Biri: Gjøvik kirkelige fellesråd tar nå fatt i en 12 år gammel rapport og starter arbeidet med rehabilitering av inventaret i Biri kirke.

Biri kirke feirer som kjent 250 år i 2027, og i den forbindelse er det tre hovedområder det jobbes med:

- * Nytt orgel
- * Rehabilitering av kirkens inventar
- * Øvrig vedlikeholdsarbeid

Omfattende arbeid
Vedlikeholdsarbeidet vil i stor grad gjøres av kirketjenere, men med innleid personale der det er behov for mer og annen kompetanse. Rehabilitering av kirkens inventar er imidlertid en stor sak. 27. mai 2010 ble det gjort en befaring i Biri kirke, og her ble det notert flere skader og gjort en vurdering av tilstand. Det er i rapporten også nevnt noen tiltak som bør iverksettes.

– Dessverre har det ikke skjedd noe med dette etter befaringen. Nå er imidlertid temaet tatt opp igjen med mål om å gjøre noe før jubileet. Saken er tatt opp i Biri menighetsråd der det er satt ned en egen gruppe som skal jobbe med dette prosjektet sammen med kirkevergen og med kontakt med riksantikvaren. Det er foreløpig umulig å si noe om kostnaden her, det vil vi komme tilbake til, skriver kirkeverge Line Langseth Bakkum i saksapirene til Gjøvik kirkelige fellesråd. Ifølge rapporten er det en del krakelering, avskalling og fuktskader både på malerier og treskurd.

En million til å begynne med
Det er avsatt en million kroner i årets budsjett for rehabilitering av Biri kirke. Fellesrådet vil bli orientert om arbeidet i sine møter framover.

I rapporten, som ble utarbeidet av Vigdis Vingelsgaard, den gang fra Hedmark fylkesmuseum, skrives det følgende:

«Inventaret i Biri kirke er sterkt tørkeskadet. Ved å studere eldre foto og sammenligne vil det være mulig å se utviklingen over tid.

Treverket har store sprekker og krympeskader som f. eks prekestol og lydhimmel, dette har ført til oppskallinger og avskallinger av bemaling. Det er løs maling på skulpturene på altertavla og tydelige krympeskader på de snodde søylene. Det er oppskalling og avskalling av maling på de eldste maleriene. Kirka er til dels preget av nedstøving og skitt. Men det er ikke tilrådelig å utføre rengjøringsarbeid verken i tak eller på interiør av andre enn fagfolk på nåværende tidspunkt. Mye løs maling vil forsvinne i støvsugeren, og ved våt-rengjøring vil skitten trekke ytterligere inn i malinga og gi skjolder. Vi vil anbefale å innføre tiltak for å registrere klimaet i kirka uansett hvilke tiltak som settes i verk. Sikring vurderes slik at det synlige inventaret er vanskelig å omsette og trolig ikke innebærer stor risiko for tyveri.»

Fra 1600-tallet
Biri kirke er som kjent fra 1777, men mye av inventaret og maleriene kommer fra kirken som stod oppført her før den tid. Altertavle, prekestol og korskille er laget av Peder Kastrud. Kastrud ble født i 1732 i Biri, oppvokst i Ringeby, død 1799.

Blant det som finnes av inventar er (kun utdrag):
a) Minnetavle over sokneprest Baard Nilsen fra 1654 (Epitafium fra 1654 i bruskbarokk, av høy historisk og kunstnerisk verdi, utskåret i tre, krittgrunn og oljemaling.)
b) Maleri datert 1654 (?). Antatt å være Løten-presten Eivind Baardsen
c) Minnetavle over oberstløytnant Esaias Fleischer, død 1656.
d) Maleri over prest Mads Pedersen Aalborg og hustru Hildeborg Christophers-datter. (Maleriet

er signert Didrik Muus. Didrik Nielsøn Muus regnes som den mest betydelige av 1600-tallets norske prestekunstnere.)
e) Portrett av Even Andersen Trygstad, sokneprest 1688-1704 (Malt av Peder Andersen "Nordmann" d. 1694.)
f) Portrett av Johanne Engelbretsdatter (et kvinneportrett fra 1695 med mange detaljer vedr. drakthistorie.)

De dramatiske krigshendelsene i Biri – 22. til 25 april 1940

TREHJULSSYKKEL: Bjarne Aasum på sin trehjulssykkel som stod midt i vegen da tyskerne kom til Biri.

Han som reddet kongen

TORWILD SVEEN
TEKST OG FOTO (FRA ARKIVET)

For 22. april ble den mest dramatiske dagen i Biris krigshistorie. For de som var på feltlasarettet på Fautmoen ble det også vanskelig. – Natt til 22. april kom en ordonnans fra oberst Dahl til Fautmoen med beskjed om at all forbindelse nordover ville bli brutt, og at det var siste frist for oss å komme oss vekk. Det var en vanskelig avgjørelse å ta, men vi valgte å bli på stedet, noe vi sannsynligvis ikke ville gjort i dag med de erfaringer man nå har fått med krigføring. Før det var for sendt de siste pasienter til Lillehammer, mintes Mall Viken.¹

Ordrene om retrett førte også til at ammunisjonen og proviantavdelingen som hadde kommet til Biri 16. april ble beordret til å trekke seg nordover til Tretten i Gudbrandsdalen.²

I og med at de norske og britiske styrkene hadde gitt opp ved Bråstad, la de på flukt ned mot Stokkebrua. Her ventet kaptein Kirklands kompani som fikk ansvaret for baksikringen av soldatene som var på flukt. Kompaniet tilhørte Sherwood Foresters fra England. Men det var vanskelig å holde kontroll på alle som kom. Ved Redalen stod tre busser og ventet på D-kompaniet. I tillegg var det en bil som major Kirkland disponerte. Hans nestkommanderende, løytnant Dowson, skulle sammen med soldater sitte på lasteplanet på en lastebil som skulle danne baksikringen. To tropper ble tildelt hver sin buss som skulle frakte soldatene, mens ammunisjon og utstyr skulle fraktes i den tredje bussen. Noen slengte seg opp på lastebilen for å sitte på der, selv om det ikke var noen beskyttelse i det hele tatt. Den siste norske avdelingen passerte Stokkebrua klokka 05 på morgenkysten, og brua ble sprengt ved 06-tida av Kirklandskompaniet.³

Da de tre bussene satte seg i bevegelse, ved 09-tiden, hadde tyskerne stanset sin beskytning og bussene kunne rulle og soldatene gå mot Biri. Med bussene foran, og soldatene som ikke fikk plass i bussene gående bak, tok man fatt på veien. Etter å ha rundet Eriksrudberget kom de til gården Langset og Langsetjordet som lå langs den gamle riksvegen. Plutselig ble den vesle kolonnen angrepet av artilleriild fra Ringsaker-siden, der tyske soldater hadde hatt følget under observasjon. Umiddelbart økte farten på bussene og bilen. Men lastebilen skulle bli rammet hardt av neste salve fra tyskerne. Lastebilen ble kjørt av Johannes Ellefsen (32) fra Enebakk og ved siden av han satt løytnant Dowson. Dowson hadde akkurat lent seg fram og skulle tenne på pipa si. Det gjorde sitt til at han ikke ble rammet av splintregnet og kom fra det med lettere skader. Verre gikk det med Ellefsen og fem britiske soldater. De ble alle drept momentant. Henry Brown (21), Davey Haydn (23), Samuel Arthur Kendrick (22), Albert Taylor (21) og Henry Arthur Maslin (42). Tre øvrige soldater ble såret, og de ble sendt med ambulanse til Lillehammer. Ellefsens kiste ble satt inn i Biri kirke, uten at han var identifisert.⁴ Først 19. juni kunngjorde avisen at soldaten var identifisert, og at han ville bli begravet 21. juni klokka 15.⁵ I angrepet ble tre andre briter såret og fraktet til feltlasarettet på Fautmoen, før de senere ble fraktet til sykehuset på Lillehammer.

Blant de som så hva som hadde skjedd var mitraljeselaget til Hans H. Engebrihtsen. De hadde ikke fått beskjed om retretten på grunn av manglende sambandsutstyr. Da de ikke fant noen av sine medsoldater i området, la de på veg mot Biri. Ved hjelp av fem sykler de fant på en gård i nærheten, satte de etter de flyktende styrkene.

– Disse var de siste som reiste fra Stokkebrua etter at denne var sprengt. Det lå ei engelsk jakke i veien der, og dette var nok den første kontakten disse tyskerne hadde med det engelske militæret. Tyskerne blei helt i ekstase, spente i jakka. Under den lå et hode. Lengre borte et bein og en arm. Oppe på telefonledningene var det rester etter klær, mintes Bakke i sin samtale med Hans Sveen. Bakke og Skjemakerstuen kom sammen med tyskerne bort til postkontoret på Altona, der poståpner Jens Hemmingsen (66) og hans kone Munda drev. – Da vi kom til posthuset, flaug postmester Hemmingsen og kona hans i retning Fautmoen. Tyskerne ropte til dem. Kona stoppet, men han fortsatte oppover. Dermed ble han skutt. Følt å se på for oss!, sa Nils Bakke i intervjuet mange år etterpå.⁷

En annen som husker tyskerne som kom, Bjarne Aasum, forteller at hans mor og han akkurat da var evakuert til småbruket Lille-Berg. – Jeg husker merkelig godt den hendelsen. Da de tyske styrkene prøvde å komme forbi de norske ved å rykke opp på vår side – gjennom Biri – så var jeg ute på vegen ved skolen med min trehjulssykkel. Kolonnen stoppet og jeg ble løftet til side, men før de var på plass i bilene var jeg på nytt ute på vegen. Jeg syntes jo dette var skummelt og måtte snarest ut på vegen for å sykle hjem. Dette gjentok seg to ganger før en soldat ble satt til å passe på meg til kolonnen var forbi. – Min far pleide å si at jeg oppholdt dem akkurat lenge nok til at de rakk å sprengre brua ved Lillehammer og dermed berget kongefamiliens videre reise nordover, forteller Aasum.⁸

I løpet av kvelden 22. april myldret det av tyske soldater i Biri sentrum. På feltlasarettet på Fautmoen forsøkte man å hjelpe de som var blitt skadet, både på norsk og tysk side. De sårede personene ble behandlet ved lasarettet, også de britiske soldatene som døde av skadene.⁹

Margrethe (Mall) Viken skriver at de på ettermiddagen ble værende igjen alene på Fautmoen, fem-seks lotter, Munda og Gyda Hemmingsen og de døde soldatene. – Det sier seg selv at det måtte bli en lang og tung natt. Fra alle hus i nærheten kunne vi høre skrålet fra mer eller mindre berusede tyskere, skrev Viken.¹⁰

– Søndag aften ble det gitt ordre om videre tilbaketrekning av de norske avdelinger, idet tyskerne hadde slått seg igjennom på østsiden av Mjøsa og truet de norske i ryggen ved å komme om Lillehammer. Natt til mandag og utover morgenen (22. april) pågikk trottetransporter av alle våpen nordover og da den siste avdeling var passert Vismunda bro, ble sementbroen sprengt. Det var således gitt opp å demme opp mot tyskerne innen Biri og derved ble bygda også spart for krigens redsler og den materielle skade som ellers ville ha vært uunngåelig, skrev Einar Sigstad.¹¹

På Biri fikk de se lastebilvraket og det grufulle synet av døde soldater. «De stoppet og steg av syklene og nærmet seg forsiktig vraket. To soldater lå på lasteplanet, forvridde og lemlestet. En lå på veien inntil bakhjulet. De døde hadde blodige kakiuniformer og flate hjelmer. De var etter alt å dømme briter. Det var ikke mye de kunne gjøre, men han som lå på veien med avrevet fot fikk de medlidenhet med. De tok alle tak og løftet han opp på lasteplanet og la han inntil de andre døde», skrev Magnar Saltnes i boken om Vestoppland infanteriregiment nr. 6.

Det siste de norske troppene gjorde før de forlot Biri, var å sprengre Vismunda bru ved 08-tida. Denne dagen var Nils Bakke i Redalen på tur da han fikk se Oskar Skjemakerstuen. Bakke ropte og ville ta følge.⁶

– Da får du skunde deg. Tyskera driv å plyndre Smedmobutikken. Nå kjæm dom krabbende etter gjerde bortover her, ropte Skjemakerstuen, og det viste seg at han hadde rett. Kort tid etterpå fikk Bakke se tyskerne nede i vegen. Tyskerne fikk de to bort til seg og de fikk hver sin bajonett prikkende i ryggen og gikk til ei rampe som stod ved Smedmoen. Skjemakerstuen, som var lam i den ene armen, klarte ikke å løfte denne og dermed tok en SS-soldat og reiv i den lamme armen. Hans befal fikk se dette og offiseren ga den tyske soldaten en skikkelig skjennepreken.

Bakke og Skjemakerstuen fikk så beskjed om å gå foran tyskerne som skulle mot Biri. Da de kom til Langsetjordet fikk de se de fem-seks sivile sanitetsmedarbeiderne og doktor Weisser drive på stedet der de engelske og den norske soldaten hadde blitt drept tidligere på dagen.

Tirsdag 23. april 1940

Dagen etter at tyskerne kom til Biri var det først og fremst invasjonstyrkene som satte sitt preg på bygda.

– Neste morgen kunne vi fra vinduene på Fautmoen se at vårt sanitetsmannskap ble stilt opp på geledd, og vi trodde jo de skulle skytes, men heldigvis gikk det ikke så galt. De ble tatt med som gisler, blant annet for å vise vei, og ble sluppet fri etter hvert, skrev Mall Viken.¹³

Blant de 13 sivile som var med, var Nils Bakke, som dagen før hadde sett at poståpner Jens Hemmingsen hadde blitt skutt. Også denne dagen skulle et sivilt menneskeliv gå tapt, denne gang på Biristrand der Ivar Pedersen (33), gardsarbeider ved Myhre-gardene, ble skutt av tyskerne. Han hadde vært på fjøsstell og begynte å løpe da han fikk øye på de tyske soldatene.

Nils Bakke kunne fortelle at de fikk hver sin metallkoffert med mitraljesebelter oppi som de måtte drasse med seg. Hver koffert veide 10–15 kilo. Bakke foreslo at de i stedet for å bære de i hånda, kunne bruke gjerdestaur og bære dem på aksla mellom seg. – Tyskerne tok barnevogner for å kjøre og dra sine effekter på. Noen hadde også sykler. Ikke akkurat slik en skulle tro en effektiv krigsmakt ville ta seg fram i et land under okkupasjon, sa Bakke til Hans Sveen.

Flere av de mobiliserte soldatene fra Biri og Snertingdal var 23. april med på de harde kampene fra Gausdal. Både Jon Feiring, Ole Hovde, Lars Klundby, Mathias Sveen og Harald Sveen var alle med i trefningene der, og flere av dem ble etter hvert arrestert av tyske styrker.

Onsdag 24. april 1940

Natt til onsdag 24. april kom tyske bombefly over Biri og slapp ned flere bomber. En av dem førte til at Biri Sparebanks lokaler på Elverhøy ble satt i brann. Det var med andre ord et smart trekk Arne Hauge gjorde da han natt til 15. april hadde tatt med seg pengebeholdningen og deler av arkivet opp i Øverbygda. – Alt bankens inventar, deriblant materiell, strøk også med såvell kontorbygningen som inventaret er brannforsikret i Norges brannkasse. Brannen var forårsaket av tyske tropper, het det i bankens styreprotokoll.

Poståpner Jens Hemmingsen ble begravet fra Biri kirke 24. april hvor en stor sørgeskare var med til hans siste hvilested.¹⁴

Torsdag 25. april 1940

Natt til torsdag 25. april 1940, rett etter klokka ett om natten, kom tre tyske soldater på døren til distriktsslege Weisser. Weisser trodde at dette betød enda flere krighshandlinger i Biri og at lasarettet på Fautmoen måtte evakueres. Det viste seg imidlertid at de tre tyskerne hadde vært uforstiktige med varmen der de overnattet ved Elverhøy. To av soldatene kunne dimiteres, men den tredje soldaten, Kurt Richer, fikk tredje grads forbrenning i ansikt, hode og begge hender. På morgenkysten ble han derfor innlagt ved Opland fylkessygehus på Lillehammer.¹⁵

Selv om det først og fremst var tyskerne som r amponerte bygda og dens forretninger, fantes det også lokale utskudd. To biringe ble samme natt arrestert av tyske vaktposter etter at de hadde gjort innbrudd i Arne O. Enges skoforretning. De to, som var brødre, ble ført til arresten på Gjøvik. Den ene av de to var meget godt kjent av politiet fra tidligere for ulik kriminell virksomhet, mens den andre aldri før hadde hatt kontakt med politiet. Lensmann Karl Viken skrev til politikammeret og ba om at den ene av dem, som ikke hadde vært straffet tidligere, ble sluppet fri. Årsaken var at han var småbruger, hadde kone og fire barn og våronna skulle begynne snart.

I alt kom det inn 170 meldinger om skader i Biri.¹⁶ Dette ble også for Biri og Snertingdal brannkasse et stort løft, og senere på året vedtok de egne regler for innkreving av krigsskadetrygden.

I hovedsak var det små skader, men likevel nok til å merkes.

Artikkel i avisa Vestoppland:

«Det er brent flere hus og adskillig løsøre, likesom det er anrettet en del skade ved prosjektiler. Det vil foreligge full oversikt over skaden i ukens løp, men allerede nå kan det sies at man vil nå opp i et tall på et pare hundre tusen kroner på privat-eiendom. De største skader er hos Biri Sparebank med ca. 55 000 kroner og kjøpmann Goplen, der husene var forsikret for 40 000 kroner hvortil kommer assuransen på varebeholdningen. Privat-folk i bygden er blitt rammet også på annen måte, idet det er blitt borte en masse under krigen. Det gjelder biler, hester, sykler og mye annet. I Snertingdal slapp man ganske annerledes lett, idet det her ikke var noen kamper. Bygden ble forskånet for branner og av skade kjenner vi ikke til annet enn at et landhandleri ble adskillig ramponert under en brusprenkning. Det var en veldig invasjon av evakuerte i Snertingdal, både her fra distriktet og fra andre kanter av Østlandet. Da innrykket var størst huset bygden omkring 3 000 evakuerte. Samtidig var de evakuerets antall i Biri antagelig 1500 a 2000.»

--

25. april møttes jordstyret i Biri til et kort møte på grunn av krigsutbruddet. Årsaken til at man var samlet var at «Man hadde kjennskap til at det var mange som var innkalt til militærtjeneste, paa enkelte gårder var både eieren og faste arbeidere innkaldt og reist i felten.»

Det ble vedtatt at jordstyrets medlemmer, Jul Lund, Hans Kind, Lars O. Engen, Leif Torpen og Olivius Myhrum, skulle undersøke forholdene i sine kretser og forsøke å skaffe arbeidshjelp, slik at husdyrene ble stelt og at det nødvendige arbeid fortsatt ble utført på gårdene.

I løpet av krighshandlingene var fem bruer i distriktet sprengt i filler. For Vismunda bru, som var sprengt på den sørlige enden, var reparasjon umulig og man anso at det ville koste 20 000 kroner å fikse den.

--

- Fotnoter:**
- ¹Litt krigshistorie fra Biri», Margrethe Viken, Birid Blad
 - ²«Samlet beretning om avdelinger fra MR 2 under krigen i 1940», Øyvind Asbjørnsen, 1990
 - ³«Operasjonene på vestsiden av Mjøsa, Fallebu og Gausdal», Gudbrand Østbye, 1960, side 204.
 - ⁴Oppland Arbeiderblad, «Krigens ofre», 25. mai 1940.
 - ⁵Notis i Oppland Arbeiderblad, «Den drepte sjöfær identifisert», 19. mai 1940.
 - ⁶«Minner fra aprildagene 1940», Nils Bakke forteller til Hans Sveen, Birid Blad.
 - ⁷«Minner fra aprildagene 1940», Nils Bakke forteller til Hans Sveen, Birid Blad.
 - ⁸Samtale med Bjarne Aasum, 23. mars 2020.
 - ⁹Lottebevegelsen i Norge, 1928 – 1953, Norges Lotteforbund, 1953, side 41.
 - ¹⁰«Litt krigshistorie fra Biri», Margrethe Viken, Birid Blad.
 - ¹¹Beretning fra 27. februar 1942 om «Tilstanden Biri var i under både lokal og nasjonal NS-ledelse» av Einar Sigstad.
 - ¹²Samtale med Arnulf Goplen, mandag 11. juni 2018.
 - ¹³«Litt krigshistorie fra Biri», Margrethe Viken, Birid Blad.
 - ¹⁴Oppland Arbeiderblad, «Krigens ofre», 25. mai 1940.
 - ¹⁵Rapport fra doktor Weisser, datert 29. august, referert i Birid Blad nr. 17/97.
 - ¹⁶Vestoppland «Krigsskadene i Biri går op i et par hundre tusen kro-ner», onsdag 29. mai 1940.

«Min far pleide å si at jeg oppholdt dem akkurat lenge nok til at de rakk å sprengre brua ved Lillehammer og dermed berget kongefamiliens videre reise nordover, forteller Aasum.»

Akkurat nå hos Bilja Gjøvik

Kampanje på sommerdekk

Kontakt oss for et godt tilbud!

Bilia Bilpleie og dekkcenter
Tlf. 53 02 57 01 / 53 02 56 99

 bilia

Malermestrene

INDRE ØSTLAND AS

Malerarbeid
Våtrom

Gulvlegging
Gulvavretting

**Husk også alltid gode tilbud og god service
i vår fargehandel på Biritunet.**

Vår fagkunnskap er din trygghet!

www.malermestrene.no

Telefon: 611 80 027

ÅPNINGSTIDER: MANDAG-FREDAG: 09.00-17.00 LØRDAG: STENGT

I forbindelse med Skrinnhagen skoles 150-årsjubileum i 1989 ble det utgitt en avis med «skoleminner og fin historie» fra Biribygda. Redaksjonen bestod av Thor Bakken, Mona Bekkelund, Anne Lene Flaa, Grethe Hagen, Jon Hegge og Grethe Svelle. // Biriavisa repeterer innholdet fra denne avisa.

SKRINNHAAGEN SKOLE: Fra Widerøe Flyveselskaps serie av luftfotografier fra Biri, tatt 20. juli 1965.

Skoleminner fra Skrinnhagen

Biri: Skolevegen, fyring i klasserommet, skoleturer, friminutter og sniking ned i bakken mot elva – de fleste biringer har minner fra tida de gikk på skolen. Her er mange minner fra tidligere elever ved Skrinnhagen som ble samlet i forbindelse med utgivelsen av jubileumsavisa fra 1989.

Den gamle skolevegen:

Den gamle skolevegen er noe av det som huskes best av mange av dem som vokste opp i første del av vårt århundre. Skolevegen bød på harde fysiske påkjenninger og store utfordringer som i enkelte tilfelle stilte nesten utrolige krav til utholdenhet og selvstendighet.

Med spredt bebyggelse og mange veglause bruk fikk mange en lang og strabasøs skoleveg. Alle måtte bruke beina, hvis de da ikke var så heldige at de fikk slenge seg på en mjølkeskyss. Men som oftest vart mjølka kjørt seinere på dagen, og bare annenhver dag.

«Je vaks opp i Nordhagen opp mot Klomsteinroa. Vægen tel Skrinnhagen var lang – og det var som ei Amerikareise. A mor følgte meg fyste dagen, sea måtte je gå åleine. Dom heme hadde itte stuen te å følge meg, og itte hadde dom stuen tel å vara redd for meg hell. Det måtte bære vara slik.» Vegen opp mot Klomsteinroa gikk over Brynstadjordene, og det var mange og tunge bakker oppover. «Det var grådig tungt å gå oppattover, je grudde meg mange gonger for å gå hematt. Vi fækk mye gratis mosjon dein gongen!»

På vinterstid var det selvsagt tyngst. De som bodde etter en kjerreveg var heldigst stilt, men den ble ikke brøytet hver dag og aldri så tidlig at ungene hadde noen glede av det om morgenen. Vi bør også ha i minnet at noen skikkelig organisert

snøbrøyting av alle sideveiene ikke kom i gang før bortimot siste verdenskrig.

«A mor var født i 1899 og vaks opp på Bruflat øverst i Oladalen. Dæ var oftest itte brøytt veg, og dom vasse i snø. Dom byttest da på å gå fyst slik at dom brøyte opp ein stubb hår seg åt de andre. Hu fortælte og at noen gonger kom det unger på skolen som var blaute helt opp te livet ta di som hadde vasse i snø eller vatn.»

Det var ikke alltid føre til å bruke ski, men ellers brukte nok alle som hadde muligheter til det ski på skolevegen. De som da ble gående igjen hadde det ekstra ille. Når vi da vet at det ikke var vanlig at jentene hadde langbukser før ca. 1930, og at mange var dårlig utstyrt med klær og fottey, er det ganske utrolig hva ungene måtte tåle. De kom av forståelige grunner ofte for sent til skolen.

«Je gikk på Kringsrud og hadde en lang skolevæg. Ein vinterdag var det ekstra mye og våt snø, og je vabbe avgarde uten ski. Dæ gikk itte akkurat fort ska je seia deg. Da jeg kom på skolen var det langt på dag og klassa skulle tæl å syngte bord-verset. Læreren var snill, je fækk på meg tørre klær. Etter at je hadde eti sendte dom meg hemattover.»

Blaute ble de og de «hembønnine hoson» ble fulle av is og snøklumper. Da disse begynte å smelte, ble det dammer under pulten og det surklet i skoa. «Vi satt med blaute sko hele dagen, vi tok æller ta oss.»

Ikke alle var så heldige som noen av de som kom til Skrinnhagen og ble mottatt av Helene Rømmen. Hun hadde varmet opp steikeovnen for at unga kunne få varmet og tørket de frosne og blaute føttene sine. Det fortelles også om den samme lærerinnen at hun pleide å følge de minste elevene et stykke på hjemveien, slik at hun så at de kom på rett vei.

Fyring:

Circulære fra Det kongelige Undervisningsdepartement, 23. mars 1886: «Ovne eller sentral-oppvarmingsapparate som kommer til anvendelse bør kundne yde en jevn oppvarming af luften til mellom 14–17 grader Celsius. Ingen pulte bør have en mindre afstand fra ovnen enn 1 m.»

Det var som oftest lærerens oppgave å fyre. Det kunne være vanskelig nok da enkelte av skolehusene var nokså kalde og trekkfulle. Det måtte fyres døgnet rundt, særlig var det viktig å holde temperaturen oppe i helgene. Det hendte at enkelte lærere bare fyrte i skoletida. «Det var kaldt. Alt i rommet unnatt ovnen var iskaldt.»

Da framhaldsskolen holdt til på Verket og Bethel, var det nokså kaldt: «Dørstokken var så nedslitt at vi kunne se ut. Elevene slo floker for å holde varmen. På Bethel var det en dårlig koksovn. Denne måtte passes. Det var jobb på heltid for læreren, da den fungerte dårlig.»

Det var elevenes oppgave å bære ved. «*Vi bar ved etter tur. Det var en populær jobb, og den sm skulle bære måtte opp tidlig om morgenen. Det var tung bjerkeved.*» Det var et stort skjembrett foran ovenn. Flere forteller at de syntes det var veldig koselig å høre det dure i ovenn. En annen slags lyd ble det da noen av guttene prøvde å erte læreren. «*Vi fænt ut at det var morosamt å sputte på ovn så det fræse! Vi som satt nærmest ovn fækk skulda. Da noen ta di største prøvde å tygge skråtobakk, vart det ein æinna let på ovenn og ein æinna lyd i læreren!*»

På skoletur:

Den 24. juni 1892 var elevene på Skrinnhagen ute og seilte på Mjøsa! Det var Sankthanstider og målet for «udflukten» var Amlishøiden på Ringsaker. Dette er den første skoleturen vi har opplysninger om. Det var ganske vanlig at læreren tok med seg klassen på tur når været var fint. Målet var oftest en hyggelig plass i gåavstand fra skolen. Niste var med og formålet var, som det uttrykkes i en dagbok «afslapning». Sikkert et kjærkomment avbrekk i skoledagen!

Det nevnes at i 1915 var en klasse på tur til Steigs-toppen. I 1912 gikk turen til Maihaugen. Man kan jo fundere på hva slags transportsmiddel de benyttet. I alle tilfelle måtte de ut i båt da det ikke fantes noen bru over Mjøsa! På Klundbyskolen var småskolen på utflykt mot slutten av tjugeåra: «*Vi var med Henrik Brekke på tur til ei slette som låg i Austadroa. Dit kom Marit Islandsmoen fra Skrinnhagen med ei klasse. Vi åt maten vår ihopes og leikte oss. Dette var i dein t'in dom var forlova, og Brekke gikk og snudde på ringen sin.*»

Fra 1927 og utover blir biringene mer vidfarne. Ifølge dagbøker er det skoletur så og si hvert år. Reisemålene er Sjusjøen, Dokka, Tøten, Skeikampen osv. I 1933 drar de til og med Mjøsa rundt! Det ble etter hvert vanlig å benytte bil, og det var i første omgang lastebiler som gjorde tjenesten. Med elevene stuet opp på trebenker på lasteplanet «suste» de avgårde. Farten var neppe særlig stor – en får håpe bilen hadde høye karmer!

Under krigen ble det slutt på disse utflyktene, men det fortelles om hyggelige turer ned til Mjøsa. Hol la en stokk over elva som bru. Våre dagars skoleturer har kanskje et noe annet innhold og et annet formål. Men turer ut fra skolemiljøet er nok like populært i dag som tidligere!

Skogplanting:

En kjærkommen avveksling i den noe ensformige skoletilværelsen var skogplantingsdagen i mai eller juni. Dette tiltaket starta opp på Skrinnhagen i 1901. Noen år før gjorde skolestyret for kommunen følgende vedtak: «*Skolestyret uttaler enstemmig at det tror at sådann Træplantingsdag naar den skulde medføre nogen Nytte for børnene ville påføre kommunerne adskillige omkostninger. Forslaget er noksaa vakkert, men neppe praktisk. Man kan derfor ikke anbefale det.*»

Sju år senere startet man altså opp med skog-planting hver vår. Ordningen fortsatte på Skrinnhagen hvert år fram til 1914. Senere var det enkelte år man ikke plantet, men fram til 1944 var alle elevene med på dette tiltaket i løpet av de siste årene på folkeskolen.

Ifølge protokollen på Skrinnhagen foregikk plantingen i forskjellige skoger og for forskjellige eiere. Plantingen er notert i protokollen slik: «*Såing av granfrø og beplantning av gran i Brattbergskogen 13.6.1903.*»

Elevene på Klundbyskolen deltok også i skog-plantingen 1918–1944. I 1918 plantet de 600 planter hos O.P. Melby, 400 planter hos A. Melbyshagen og 500 planter hos O.L. Melby. «*Det var en dag vi gledet oss veldig til. Gutta grov og vi jinten skulle plænte. Det var viktig at planta satt fast. Læreren gikk og nappa forsiktig i toppen på planta for å kjinne etter om hu satt fast.*»

«*Vi sang “Kom mai du skjønne milde” når vi plænta. Det var gromt å plænte sammen med en gutt og du veit enkelte var det grommere å plænte sammen med enn andre. Etterpå fekk vi servering. Varm kakao og smørbrød eller kaker. Vi fekk støtt no godt å eta når vi va ferdige med å plænte.*»

Det var som regel skogeieren som spanderte på elevene etter arbeidsdagen i skogen. Nærmere den 2. verdenskrig hendte det at enkelte foreldre

protesterte mot at ungene skulle gjøre gratisarbeid for andre, men det var neppe denne holdningen som var årsak til at det etter hvert ble slutt med en egen skogplantingsdag.

Friminuttene på Skrinnhagen:

Mange husker bedre hva de gjorde i friminuttene enn mye annet fra skoletida. Friminuttene var lyspunkter i en tilværelse som var preget av mye arbeid og lite tid til lek med jevnaldrende. «*Det var aldri vanskelig å finne på noe, vi hadde støtt noe å fare med.*»

Gutter og jenter leikte mye hver for seg, men hadde også leiker der alle var med. Gjemme og finne att, lite vink og ballspill – var leiker hvor alle var med, og de var også blant de mest populære. «*Vi gjømte oss æille stænn, gjinne inne på låva eller i de andre uthusom. Dæ var itte låvlig, men gubben å artig det var. Hvis lærer'n fekk så dæ, kom'n farande.*»

Typiske jenteleiker var panke på ringen, røti egg o.l.; altså de samme leikene ungene leiker i dag. Gutta dreiv med å kaste på stikka med 1- og 2-ører, og langball. Enkelte av lærerne tillot ikke fotball-sparking, så da ble det å finne på noe anna, feks å kjeike jentene.

Av populære leiker som er mindre kjente i dag nevnes: Femsteinkuler, vippe pinner og veggball. Baller var det lite med, de som var var hemsydde, enten av filler eller av lær og bekatråd. «*Vi dreiv og kaste veggball og la opp åt inæn, da kom Hol og sa at vi itte måtte slite ut veggen. Je trur itte han meinte så mye mæ're.*»

Enkelte sangleiker ble brukt, men ikke så ofte. Dette er mer gjevt etter at en lærer i fortsettelses-skolen, Halvor Tvedt, kom til bygda. Han lærte fra seg mange leiker som ungene etter hvert snappet opp. Læreren var for det meste inne i kvilene. Men de holdt nok et visst øye med det som foregikk ute – ble det for ampert, kakket de på ruta!« *«Nei, hvis vi skulle gjøra noe som itte var lovlig, da sette vi oss neri elvebakken. Det heindte noen hadde lurt mæ seg skråtobakk, da synes vi vi var svære karer.*»

SKOLESAL: Et illustrasjonsbilde som er hentet fra Nasjonalbibliotekets sider. Ingen årstall eller kilde er oppgitt.

Av og til vart ei gruppe elever, seks-sju jenter, bedt inn til Helene Rømmen på te og kaker i storkvila. «*Vi skjønnte itte riktig æffer det skulle vara di såmmå som skulle kåmmå, men når hu stod i døra og vinke, da visste vi åkken det gjaldt.*»

Flere forteller at å skli på låvebrua var gjevt. Ikke helt ufarlig, men helt lovlig å suse nedover på plankestubber eller bare på baken. Når læreren ringte med bjella, gjaldt det å skynde seg å stille opp. I kvila passet de fleste på å gå på “priveten” som lå bak låven og var felles do for gutter og jenter. «*Det heindte vi var litt seine på do, ein ta di siste som flaug sætte kroken attpått slik at vi vart stengt inne. Vi synes det var flaut å bli stengt inne.*»

Få har minner om slåssing og knubbing. «*Vi var nok reine syndagsskoleunga i forhold til nå.*»

Skolemat i gamle dager:

I storkvila var det spisepause for elever og lærere. I eldre tider kunne det var snaut med mat i en del hjem. «*Je husker godt at det var noen som itte hadde med seg mat på skolen. Vi pleide å gi bort skiver åt dom noen gonger. Je veit og at det var noen som itte fækk mæddan hår dag.*»

Noen var også bedre stilt enn gjennomsnittet: «*Je satt ved sida av ei som var frå ein gard. Je hadde ælminnelig mat, men noen gonger hadde hu mæ seg rømmesmåbrød med godt smør på. Da fekk je smaka.*»

Mjølkk på flaske med patentkork hørte med til standardutstyret i en mannsalder. Om vinteren vart flaska ofte stappe ned i en vott eller sokk. Maten i blekkasken kunne variere, som oftest var det hembaka kaku. Smør var det itte æille som hadde, men sirup var mye brukt som pålegg. Det var gjevt å bytte mat: «*Kjøpbrød eller finkaku var det lett å få bytte bort mot noe æenna ein hadde mer lyst på.*»

«*Hu mor var flink til å baka lompe, men je var væinn med å eta lompe så je bytte dein gjinne bort. Dein var grådig gjev, så je bytte åt meg mye godt.*

SLØYDEN: Bilde hentet fra Jubileumsavisa.

Je husker je bytte mæ ei som var datter åt ein som hadde butikk. Hu hadde tjukke bananskiver på maten, dæ var gromt!»

Å ha med seg frukt på skolen var nokså ukjent, men utover høsten var de som hadde råd til det, innom kaféen i Nyland og kjøpte seg et stort rødt eple for 5 øre. Det var statussymbol!

Sløyd:

Tresløyd er et fag som vekker mange minner. Det var nok en kjærkommen avveksling fra de mer «stillesittende» studiene. Etter skoleloven av 1889 var sløyd et obligatorisk fag, men allerede året før var det opprettet snekkerskole for gutter på Skrinnhagen. Snekker J.A. Bostad var ansatt som sløyd lærer i «Hovedsoknets distrikter». Det bevilg-es penger til oppstartingen fra Keilhaus legat. Det settes i gang sløydundervisning ved flere skolen, og i 1890 bevilges kr 300,00 til innkjøp av verktøy ved 5 skoler i Snertingdal og Biri. Denne undervisningen satte store krav til rom, materiell og lærer.

I 1894 gjør skolestyret dette vedtaket: «*Haandarbeidet fastholdes som lovbefalt fag. I de kredse hvori undervisning ikke kan foregaa af Mangle på Sløidlærer skal det midlertidigen og saa længe denne Hindring for haandarbeidets under-visning forefindes, undervises i Gymnastik.*»

Johannes A. Bråthen blir så tilsatt som sløyd lærer etter å ha gjennomgått et sløyd kurs. Rundt år 1898 er sløydundervisningen i gang ved alle skolene. I protokollen finner vi at det gis karakterer i faget for første gang i 1900.

Sløydundervisningen foregår ved Skrinnhagen og Klundby skole i et eget rom i uthuset som blir omgjort til dette formålet. Undervisningen foregikk for det meste i en sammenhengende periode høst eller vår, det dreide seg om fra 24 til 36 timer i året for de øverste klassene. Etter hvert ble timene overtatt av “leseskolens” lærere. «*Dæ va itte så lenge vi var på sløyden. Je laga bærkasse ta finér, tel å bæra på ryggen, ellers var det mye hyller vi laga.*»

Det var enkle ting som ble produsert. Det var spekefføler, støvleknecter og småhyller. Av de mer avanserte ting kan nevnes syskrin, bestikkskuffer og kister. Kravene til nøyaktig arbeid var store! I 1932 er det avmerket i protokollen for 4. og 5. klasse at de har sløyd om ettermiddagen. Og i 1954 er det også to klasser som har undervisning i dette faget etter vanlig skoletid. Da den “fjerde skoledag” ble innført i 1957, ble sløyd og handarbeidsunder-visningen ved skolene i Øverbygda, Redalen, Kringsrud og Biristrand holdt på Skrinnhagen.

Håndgjerning for jenter:

I 1878 var det noen damer som gav gratis undervisning i håndarbeid for fattige småpiker ved fastskolen i Biri. Etter skoleloven av 1889 var faget obligatorisk, men først etter århundreskiftet var faget innført ved alle skolene. Timene i hånd-arbeid ble avholdt i mai eller juni. Det var sammen-hengende undervisning i fra seks til ni dager i de øverste klassene. Noe senere ble timene fordelt over hele året, for så å bli samlet i en bolk igjen i tredjeårene. Timene ble da holdt ved avslutningen av skoleåret.

Dette “jentefaget” var sterkt nyttebetont – det skulle lages strømper, sokker, vatter, linneter og bukser. «Det var itte så mye vi rakk, hosoa vart like lang som vinteren var lang. Alt måtte vara helt riktig, ellers var det å rekkje oppatt.» Kravene til utførelsen var store og lærerinnene var meget nøye. «*Je husker godt at je måtte ta oppatt støtt, det var æller bra nok.*» Det er ikke mange som ser tilbake på disse timene med særlig lyse minner. Det var lite rom for fantasi og egne idéer til utforming! Det er kanskje ikke å undres over at protokollene viser en forholdsvis stor fraværspersent disse dagene.

«*Da hosoa var ferdig, sydde jeg knapphøl øverst, men det vart på vranga. Da vart det ståhei, je måtte sitta att! Etter ei stund kom lærerinna og ba meg inn på varm sjokolade og kaker!»*

Alle var ikke like netthendte, og noen slapp å gjøre de store oppgavene. De fikk da lage støvkluter, pennetørkere, prøvelapper o.l. Det fortelles også at elevene prøvde å hjelpe hverandre slik at alle skulle

bli ferdige. «*Vi prøvde å finne på ihårt så det itte skulle vara så kjeit. Ein gong fænt vi på å sleppe gånnystet ut gjennom vindu så fækk vi oss en tur ut mæ det såmmå.*»

All sying foregikk lenge med handa. «*Det skulle væra så fint som om det var sydd på maskin. Det var seint å sy, noen gonger sydde vi i takt: “fram og atter, fram og atter”, sa vi i kor, mens vi sydde at-tersting. Dom som var fingernemme og raske fækk brodere på linnetet.*»

Seinere ble det sydd ruteforklær og da måtte rutene stemme. «*Ein gong vart Hol bedt inn før å sjå å flinke vi var. Hæn skrytte ta oss og sa at hæn syntes vi skulle hatt ei symaskin.*»

Henrik Brekke ble også bedt inn for å se på håndarbeidsjentene. Dette var på Klundbyskolen. «*Je dreiv å strikke vatter og hadde ti ut åt fingeren. Der blir det jo støtt eit høl, og dette bemerka sjølsagt Brekke. Je vart så flau, og je var flau lenge ætterpå.*»

Prestasjonene i faget var sikkert ikke like, men en av lærerinnene hadde et krav til alle. «*Hæffelling og knappsyng skal dere alle kunne!»*

Biri Flerbrukshalls sponsorer:

Eidsiva.

For de av våre sponsorer som har en logo, men som savner den i denne oversikten: send logoen som et vedlegg på mail til: vaktmester@biriil.no

Liste over sponsorer:

- 5000-klubben
- Anlegg Øst AS
- Arne O. Moen AS
- Billa
- Biri Arbeiderlag
- Biri Bygdekvinnelag
- Biri Dyreklinikk
- Biri Jeger og Fisk
- Biri Pinsmenighet
- Biri Pjall & Pedal
- Biri Sanitetsforening NKS
- Biri Seniordans
- Biri Skogeierlag
- Biri Tapet
- Biri Transport
- Biri Ungdomskole
- Birstrand Camping
- BJF Eiendom AS
- Coop Prix Biri
- Eidsiva
- Eliten Elektro
- Elskkerhet Norge
- Fibra
- Furuodden Camping
- Gamle Glør
- Gjøvik kommune
- Honne Hotell og konferansesenter AS
- Hugo & the happy family
- IT Assistance AS
- Kiwi Biri
- Kjenseth Maskin AS
- Kvalkon Entreprenør
- Lions Biri
- Livets senter
- Låmi-Låmi
- Madshus
- AS Malermestrene
- Massive Bygg AS
- Mjosen Skog
- Mjøsbygda Redalen grendelag
- Moelven Mjosbruket
- Morten Slaatsveen AS
- Murmesterservice AS
- Nedre Etnestad
- Redalen IL
- Frisikt (tidligere Regnskapsconsult)
- Ronningen Maskin og Landbruk ANS
- Shell-7-eleven Biri
- SullandFondet
- Syljuåsen
- Tor-Tur Fotballopplevelser
- Totens Sparebank
- Trond Ødegården Grafisk Design
- Vasspumper
- Veidekke
- Diverse gaver fra privatpersoner

ØNSKER DU Å STØTTE:

BIRI FLERBRUKSHALL – KONTONUMMER: 2050.41.24607

Biri Idrettslag har i dag vel 850 medlemmer og har aktive grupper innenfor idrettsgrenene fotball, håndball og ski.

Biri Flerbrukshall har imidlertid lagt til rette for nye idretter og aktiviteter tilpasset en ny tid, der folk i alle aldersgrupper ønsker seg andre sysler for å holde seg i god, fysisk form.

FØLG OSS HER:

www.biriil.no
www.facebook.com/Biriflerbrukshall

Vipps
din støtte
til hallen

Du kan enkelt vippse et bidrag til driften av Biri Flerbrukshall ved å følge anvisningene til høyre.

Vippsnummer: 11742

Du kan Vippse penger til Biri Flerbrukshall

Betal til
Biri Flerbrukshall
#11742 - BIRI FLERBRUKSHALL AS

Kort oppsummert
500 kr

Vipps din støtte til Biri Flerbrukshall

Slik vippser du:
1. Søk opp Biri Flerbrukshall eller Vippsnummer: 11742
2. Tast inn ønsket beløp og trykk «betal».
3. Kvittering bekrefter at pengene er sendt.

FØLG OSS HER:
www.biriil.no / facebook.com/Biriflerbrukshall

Tall per april/mai 2023

STATUS INNSAMLEDE MIDLER - BIRI FLERBRUKSHALL

Totalt budsjett etter fornyelse av spillemiddelsøknad er på kr 24,9 millioner + mva. Hallen blir organisert slik at vi får full mva-kompensasjon.

	Budsjett	Status	Gjenstående
Gjøvik Kommune	9.000.000	9.000.000	0
Spillemidler	9.700.000	9.700.000	0
Egenkapital	4.600.000	4.572.579	27.421
Dugnad, gaver og rabatter	1.600.000	1.600.000	0
Sum	24.900.000	24.872.579	27.421

Budsjett: kr 24.900.000 + mva. (Hallen blir organisert slik at vi får full mva-kompensasjon.)

Vi ønsker dere alle en fin vårtid!

Biri Frisørsalong
Dame & Herre

Birivegen 56, N-2836 Biri - Telefon 468 32 212